

1001_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1001 Əməyin iqtisadiyyatının əsasları

1 Əmək dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ insanın məqsədlərinin yerinə yetirilməsi
- ☒ insanın məqsədəyönümlü, ictimai-faydalı fəaliyyəti
- ☐ insanın asudə vaxtının səmərəli keçirilməsi
- ☐ insanın sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ insanın yaradıcılıq qabiliyyəti

2 Əməyin neçə təbiəti mövcuddur?

- ☐ 5.0
- ☒ 2.0
- ☐ 1.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0

3 Cəmiyyətin inkişafında əməyin rolu necədir?

- ☐ integrativdir
- ☒ aparıcıdır
- ☐ dinamikdir
- ☐ birmənalıdır
- ☐ təbiidir

4 Əmək prosesinə nə daxildir?

- ☐ təmərgüzləşmə, əməliyyatlar, əmək fəndləri
- ☒ əmək, əmək cismi, əmək alətləri
- ☐ məhsuldar qüvvələr, əmək cismi, iş yerləri
- ☐ iş vaxtı, istehsalın təşkili, təchizat
- ☐ xidmət, planlaşdırma, ixtisaslaşma

5 Fənnin obyektı nədir?

- ☐ istehsal
- ☒ əmək
- ☐ iş qüvvəsi
- ☐ insan
- ☐ məşğulluq

6 Fənnin öyrənilməsində istifadə olunan metodlara aiddir:

- ☐ epizodik
- ☒ dialektik
- ☐ aqnostik
- ☐ eklektik

☐ diaqnostik

7 Əməyin hansı növləri mövcud deyil?

- ☐ fərdi və kollektiv
- ☒ texniki və humanitar
- ☐ sadə və mürəkkəb
- ☐ aqrar və sənaye
- ☐ muzzdlu və azad

8 Metod dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ istehlak olunan əmtəələrin məcmusu
- ☒ istifadə olunan üsulların məcmusu
- ☐ tətbiq olunan vasitələrin məcmusu
- ☐ istehsal olunan məhsulların məcmusu
- ☐ realizə olunan malların məcmusu

9 Əmək fəaliyyətinin məqsədi:

- ☐ istehsal vasitələrindən daha səmərəli istifadə etmək
- ☒ insanın, cəmiyyətin maddi və mənəvi tələbatını ödəmək üçün yeni məhsul və xidmətlər yaratmaq
- ☐ insanın təhsil və mədəniyyət səviyyəsini artırmaq üçün onu hər hansı bir peşəyə yiyələndirmək
- ☐ iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətini yüksəltmək
- ☐ istehsal prosesinə yeni texnika və texnologiyaları tətbiq etmək

10 Əmək fəaliyyətinin faydalılığı necə ifadə olunur?

- ☐ ETT-nin nəticələrinin tətbiqi ilə
- ☒ ictimai-zəruri məhsulun istehsalı ilə
- ☐ yeni texnologiyaların tətbiqi ilə
- ☐ yeni növ xammaldan istifadə ilə
- ☐ xüsusi əhəmiyyətli əmək növlərinin istifadəsi ilə

11 “Əməyin iqtisadiyyatının əsasları” fənni ilə hansı elm sahəsi əlaqəli deyil?

- ☐ texniki elmlər ilə
- ☒ tibb elmi ilə
- ☐ ictimai elmlər ilə
- ☐ iqtisadi elmlər ilə
- ☐ əməyin müxtəlif aspektlərini öyrənən elmlər ilə

12 İşin ölçülməsində hansı ölçü vahidindən istifadə olunmur

- ☐ litr
- ☒ amper
- ☐ kq
- ☐ ton
- ☐ metr

13 Əmək və iş anlayışları arasındakı fərq nədən ibarətdir

- ☐ əmək heyvana məxsusdur
- ☒ əmək insana məxsusdur
- ☐ əmək texnikaya məxsusdur
- ☐ əmək texnologiyaya məxsusdur
- ☐ əmək informasiyaya məxsusdur

14 Əməklə bağlı iqtisadi münasibətlərin mövcud olmaması:

- ☐ təşkilatda
- ☒ səhnədə
- ☐ müəssisədə
- ☐ firmada
- ☐ kompaniyada

15 Əməyin iqtisadiyyatı hansı elm sahəsinin tərkib hissəsidir

- ☐ qerontologiya elminin
- ☒ iqtisad elminin
- ☐ fəlsəfə elminin
- ☐ tarix elminin
- ☐ politologiya elminin

16 Əmək prosesi neçə əsas ünsürdən ibarətdir?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

17 Əmək hansı kateqoriyaya aiddir?

- ☐ tibbi
- ☒ iqtisadi
- ☐ texniki
- ☐ fiziki
- ☐ bioloji

18 Əməyin məzmunu və xarakteri hansı növ kateqoriyalara aiddir?

- ☐ İnstinktiv
- ☒ Obyektiv
- ☐ Şəxsi
- ☐ Fizioloji
- ☐ Subyektiv

19 “Əməyin iqtisadiyyatının əsasları” fənnin əsas vəzifələrinə aid deyil:

- ☐ işçi qüvvəsinin qiymətindəki dəyişikliklərin və təkrar istehsal siklin bütün mərhələlərində əmək məsrəflərinin tədqiqi
- ☒ əmək kollektivlərində liderlik və rəhbərlik mövqeyin öyrənilməsi

- ☐ əmək sahəsində iqtisadi proseslərin mahiyyətin və mexanizmlərinin öyrənilməsi
- ☐ əmək potensialın formalaşması və rəşional qaydada istifadəsi
- ☐ əmək məhsuldarlığın və səmərəliliyinin yüksəldilməsi üzrə amillərin və ehtiyatların öyrənilməsi

20 Əməyin məzmunu əmək prosesinin hansı tərəfini əks etdirir?

- ☐ Bio-mexaniki
- ☒ Texniki- texnoloji
- ☐ Psixə-fizioloji
- ☐ Fiziki-kimyəvi
- ☐ Sosial-iqtisadi

21 Əməyin xarakteri əmək prosesinin hansı tərəfini əks etdirir?

- ☐ Texniki- texnoloji
- ☒ Sosial-iqtisadi
- ☐ Psixə-fizioloji
- ☐ Fiziki-kimyəvi
- ☐ Siyasi-ictimai

22 Əməyin məzmunu nəyin inkişaf səviyyəsini göstərir?

- ☐ İnformasiya texnologiyalarının
- ☒ Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin
- ☐ ETT nailiyyətlərinin tətbiqinin
- ☐ Müasir texnologiyanın tətbiqinin
- ☐ Elmi metodologiyanın

23 Əməyin xarakteri nəyin inkişaf səviyyəsini göstərir?

- ☐ Sosial münasibətləri
- ☒ İstehsal münasibətləri
- ☐ Siyasi münasibətləri
- ☐ Şəxsi münasibətləri
- ☐ Hüquqi münasibətləri

24 Əməyin qeyri-iqtisadi tərəfləri hansı elm sahələrində tədqiq olunur?

- ☐ estetika, psixologiya, eklektika, gerontologiya
- ☒ gigiyena, sosiologiya, fiziologiya, psixologiya
- ☐ fəlsəfə, sosiologiya, ekonometrika, morfologiya
- ☐ etika, gigiyena, biologiya, antropologiya
- ☐ deməqrafiya, fiziologiya, kibernetika, fonetika

25 "Əməyin iqtisadiyyatının əsasları" fənni hansı elm sahələrin ilə əlaqəli deyil?

- ☐ tikinti iqtisadiyyatı
- ☒ iqtisadi tarix
- ☐ müəssisə iqtisadiyyatı
- ☐ sənaye iqtisadiyyatı
- ☐ kənd təsərrüfat iqtisadiyyatı

26 Əmək fəaliyyətinin yerinə yetirilməsində əmək hüququnun rolu nədən ibarətdir

- ☐ əmək prosesində yaranan psixoloji münasibətləri tənzimləyir
- ☒ əmək prosesində yaranan hüquqi münasibətləri tənzimləyir
- ☐ əmək prosesində yaranan mülki münasibətləri tənzimləyir
- ☐ əmək prosesində yaranan sosial münasibətləri tənzimləyir
- ☐ əmək prosesində yaranan iqtisadi münasibətləri tənzimləyir

27 Əmək növlərinin təsnifatlaşdırılmasında hansı əlamət mövcud deyil?

- ☐ əmək şəraiti
- ☒ əmək haqqının ödənilməsi
- ☐ əməyin xarakteri və məzmunu
- ☐ əmək cismi və əmək məhsulu
- ☐ əmək vasitələri və üsulları

28 Əmək funksiyalarına aid deyil:

- ☐ nəzarət-tənzimləmə
- ☒ inzibati
- ☐ məntiqi
- ☐ icra
- ☐ idarəetmə

29 "Əməyin iqtisadiyyatının əsasları" fənninin məzmununa daxil deyil:

- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☒ əmək sferasında sosial nəzarət
- ☐ əmək ehtiyatlarının təkrar istehsalı
- ☐ ictimai əməyin təşkili
- ☐ əmək haqqının təşkili

30 Əmək fəaliyyətinin aspektlərinə daxil deyil:

- ☐ hüquqi
- ☒ etnoloji
- ☐ sosial-iqtisadi
- ☐ psixo-fizioloji
- ☐ texniki-texnoloji

31 "Əməyin iqtisadiyyatının əsasları" fənninin tədqiq sahəsinə daxil deyil:

- ☐ əməyin normalaşdırılması
- ☒ işçinin ailə vəziyyəti
- ☐ əmək bazarı
- ☐ əmək göstəricilərinin planlaşdırılması
- ☐ iş yerlərinin təşkili

32 Əmək cisminə aid deyil:

- ☐ yarımfabrikat

- ☒ əmtəə
- ☐ torpaq
- ☐ xammal
- ☐ material

33 Tədqiqat obyekti kimi əməyin xüsusiyyətlərinə daxil deyil:

- ☐ əməyin təşkilinin bütün idarəetmə səviyyələrində mövcudluğu
- ☒ əmək prosesində insanın gələcək nəsillərlə əlaqəsi
- ☐ əməyin məqsədyönlü ictimai-faydalı fəaliyyət növü kimi çıxış etməsi
- ☐ insanın, cəmiyyətin inkişafının əsas şərti kimi əməyin rolu
- ☐ əmək prosesi zamanı sosial-əmək münasibətlərinin yaranması

34 Demografik əlamətlər üzrə əməyin növlərinə daxil deyil:

- ☐ yaşlı insanların əməyi
- ☒ ana əməyi
- ☐ kişi əməyi
- ☐ qadın əməyi
- ☐ uşaq əməyi

35 Əməyin xarakteri müəyyən edən göstəricilərə daxil deyil:

- ☐ cəmiyyətdə bölgü münasibətləri
- ☒ işçinin ətraf mühitə münasibəti
- ☐ mülkiyyət forması
- ☐ işçinin əməyə münasibəti
- ☐ əməkdə sosial fərqlərin dərəcəsi

36 Əməyin nüfuzunu hansı göstərici ifadə etmir?

- ☐ şöhrət
- ☒ reduksiya
- ☐ əhəmiyyət
- ☐ vaciblik
- ☐ cazibəlik

37 Əməyin fiziologiyası elminin nəticələrinin istifadə sahəsinə daxil deyil:

- ☐ işçinin istirahəti üçün iş vaxtından ayrılan müddətin müəyyən edilməsi
- ☒ işçilərin ixtisas səviyyəsinin qiymətləndirilməsi
- ☐ əmək və istirahət rejimlərinin işlənilməsi
- ☐ iş yerlərində əlverişli şəraitin yaradılması
- ☐ əmək şəraitinin təkmilləşdirilməsi

38 Əməyin məzmununun əsas əlamətlərinə daxildir:

- ☐ əmək haqqı
- ☒ əməyin mürəkkəbliyi
- ☐ müəssisənin rəqabət qabiliyyəti
- ☐ işçinin əmək davranışı

☐ əməyə uyğunlaşma

39 Əmək sferasında hansı sosial proses mövcud deyil:

- ☐ əmək kollektivinin birliyi
- ☒ sosial xidmət
- ☐ əməyə uyğunlaşma
- ☐ əməyə münasibət
- ☐ əməyin motivləşdirilməsi

40 İctimai əməyin təşkilinin neçə ünsürü mövcuddur?

- ☐ 2.0
- ☒ 4.0
- ☐ 10.0
- ☐ 8.0
- ☐ 6.0

41 Müəssisədə əməyin təşkilinin neçə ünsürü mövcuddur?

- ☐ 8.0
- ☒ 10.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 6.0

42 Əməyin təşkili hansı səviyyələrdə mövcuddur?

- ☐ ölkədə, bölgədə, qəsəbədə
- ☒ cəmiyyətdə, müəssisədə, iş yerində
- ☐ cəmiyyətdə, regionda, ərazidə
- ☐ müəssisədə, sexdə, sahədə
- ☐ iş yerində, ofisdə, firmada

43 Əməyin təşkili nəyin birləşməsini nəzərdə tutur?

- ☐ texnika və xidmətin
- ☒ işçi qüvvəsi və istehsal vasitələrinin
- ☐ insan və ətraf mühitin
- ☐ kollektiv və rəhbərliyin
- ☐ iş yerləri və işçilərin

44 Əməyin təşkili nəyin tərkib hissəsidir?

- ☐ əmək şəraitinin
- ☒ istehsal prosesinin təşkilinin
- ☐ əməyin mühafizəsinin
- ☐ əmək prosesinin səmərəliliyinin
- ☐ texnoloji proseslərin təşkilinin

45 Müəssisədə əməyin təşkilinə daxildir:

- ☐ əmək sahəsi və əmək hərəkəti
- ☒ əmək bölgüsü və əmək kooperasiyası
- ☐ əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi
- ☐ əməyin optimallaşması və səmərəliliyi
- ☐ əmək hüququ və müfəttişliyi

46 Əməyin elmi təşkili nəyi əks etdirir?

- ☐ əmək prosesinin üsulunu
- ☒ əməyin təşkilinin yüksək mərhələsini
- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsini
- ☐ əməyin bölgüsü və kooperasiyasını
- ☐ əmək vasitələrinin cəmini

47 Əməyin elmi təşkili hansı vəzifələri icra edir:

- ☐ fizioloji, bioloji, anatomik
- ☒ iqtisadi, sosial, psix-fizioloji
- ☐ iqtisadi, istehsal, mənəvi
- ☐ sosial, siyasi, ictimai
- ☐ psixoloji, estetik, humanistik

48 Əməyin elmi təşkili ilə əməyin təşkili arasındakı əlaqə nədən ibarətdir?

- ☐ üfqi şəkildə əlaqəli anlayışlardır
- ☒ üzvü vahidlik təşkil edən anlayışlardır
- ☐ bir-birinə qarşı qoyulan anlayışlardır
- ☐ eyni məna kəsb edən anlayışlardır
- ☐ eyni səviyyəli anlayışlardır

49 Əmək bölgüsü və əmək kooperasiyası necə çıxış edir:

- ☐ əməyin stimullaşdırılması vasitəsidir
- ☒ ictimai əməyin təşkili ünsürüdür
- ☐ ictimai təkrar istehsalın fazasıdır
- ☐ əmək haqqının təşkili ünsürüdür
- ☐ əməyin uyğunlaşma vasitəsidir

50 Əmək bölgüsü nəyi ifadə edir:

- ☐ əmək fəndlərinin təcrid edilməsini, əmək üsullarının yeniləşməsini
- ☒ əmək növlərinin təcrid edilməsini, işçilərin ixtisaslaşmasını
- ☐ kadrların yerləşməsini, istehsalın təmərküzləşməsini
- ☐ işçilərin təhsillənməsini, əmək fəndlərinin yeniləşməsini
- ☐ iş yerlərinin ixtisaslaşmasını, kadrların yerləşməsini

51 Müəssisədə əmək bölgüsünün neçə növü var?

- ☐ 6.0
- ☒ 4.0
- ☐ 2.0

- ☐ 3.0
- ☐ 5.0

52 Müəssisədə əmək bölgüsünün növlərinə aiddir:

- ☐ texnoloji, texniki, təşkilati, iqtisadi
- ☒ funksional, texnoloji, peşə, ixtisas
- ☐ təşkilati, texnoloji, iqtisadi, əməliyyat
- ☐ texniki, funksional, peşə-ixtisas, təşkilati
- ☐ sosioloji, təşkilati, texniki, funksional

53 Əmək kooperasiyası nədir?

- ☐ texniki prosesin əsasıdır
- ☒ istehsal əlaqəsi formasıdır
- ☐ istehsal prosesidir
- ☐ sosial-iqtisadi fəaliyyətin növüdür
- ☐ birgə fəaliyyətin növüdür

54 Müəssisədə əmək kooperasiyasının neçə forması vardır?

- ☐ 8.0
- ☒ 4.0
- ☐ 5.0
- ☐ 6.0
- ☐ 7.0

55 Əmək intizamının möhkəmləndirilməsi metodlarına aid deyil:

- ☐ təşkilati
- ☒ estetik
- ☐ hüquqi
- ☐ maddi
- ☐ mənəvi

56 Əmək məsrəflərinin hansı növləri mövcuddur:

- ☐ psixiki və təbii məsrəfləri
- ☒ iş vaxtı məsrəfləri və iş qüvvəsi məsrəfləri
- ☐ təbii və maliyyə məsrəfləri
- ☐ texniki və sosial məsrəfləri
- ☐ fiziki və bioloji məsrəfləri

57 Əmək normasının əsas funksiyalarına daxil deyil:

- ☐ əməyin həvəsləndirilmə dərəcəsidir
- ☒ əməyin texniki vasitələrlə təmin olunmasıdır
- ☐ əmək proseslərinin səmərəliliyin meyarıdır
- ☐ əməyin normal intensivliyinin dərəcəsini əks etdirir
- ☐ əməyin rəşional təşkilinin əsasıdır

58 Əməyin normalaşdırılmasının əsas vəzifələrinə aid deyil:

- ☐ əməyin istehsal daxili planlaşdırılmasının əsasını təşkil etmək
- ☒ ətraf mühitin yaxşılaşdırılmasına imkan yaratmaq
- ☐ işçinin ixtisas səviyyəsinin artırılmasını stimullaşdırmaq
- ☐ əmək məhsuldarlığının ehtiyatlarının aşkar olunmasına şərait yaratmaq
- ☐ əmək haqqının təkmilləşdirilməsinə imkan yaratmaq

59 Əmək intizamının reallaşdırılması formaları:

- ☐ real və nominal
- ☒ könüllü və məcburi
- ☐ iqtisadi və sosial
- ☐ fiziki və mexaniki
- ☐ estetik və gigiyenik

60 ƏET nəyi əks etdirir?

- ☐ əmək prosesinin üsulunu
- ☒ əməyin təşkilinin yüksək mərhələsini
- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsini
- ☐ əməyin bölgüsü və kooperasiyasını
- ☐ əmək vasitələrin cəmini

61 Əmək bölgüsü və əmək kooperasiyası aşağıdakı kimi çıxış edir:

- ☐ əməyin stimullaşdırılması vasitəsidir
- ☒ ictimai əməyin təşkili ünsürüdür
- ☐ ictimai təkrar istehsalın fazasıdır
- ☐ əmək haqqının təşkili ünsürüdür
- ☐ əməyin uyğunlaşma vasitəsidir

62 Əmək bölgüsü nəyi ifadə edir:

- ☐ əmək fəndlərinin təcrid edilməsini, əmək üsullarının yeniləşməsini
- ☒ əmək növlərinin təcrid edilməsini, işçilərin ixtisaslaşdırılmasını
- ☐ kadrların yerləşməsini, istehsalın təmərküzləşməsini
- ☐ işçilərin təhsillənməsini, əmək fəndlərinin yeniləşməsini
- ☐ iş yerlərinin ixtisaslaşmasını, kadrların yerləşməsini

63 Əmək üsulu nəyi əks etdirir?

- ☐ Mürəkkəb əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur
- ☒ əmək əməliyyatlarının həyata keçirilmə üsuludur
- ☐ İstehsal əməliyyatlarının həyata keçirilmə üsuludur
- ☐ Sinxron əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur
- ☐ Sadə əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur

64 Əmək intizamı necə ifadə olunur:

- ☐ əmək fəaliyyətinin stimullaşdırılmasıdır

- ☒ işçinin əmək fəaliyyətinə münasibətinin təzahür formasıdır
- ☐ İşçinin əmək prosesində fəallığıdır
- ☐ İşçilərin qarşılıqlı münasibətləridir
- ☐ əmək fəaliyyətində fəallıq prosesidir

65 İctimai əməyin təşkili hansı səviyyədə həyata keçirilir?

- ☐ əmək bazarında
- ☒ makrosəviyyədə
- ☐ mikrosəviyyədə
- ☐ müəssisə səviyyəsində
- ☐ firma səviyyəsində

66 Əməyin elmi təşkili neçə vəzifələri icra edir?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

67 Cəmiyyətdə əmək bölgüsünün neçə növləri mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

68 Cəmiyyətdə əmək bölgüsünün hansı növləri mövcuddur?

- ☐ ailəvi, şəxsi və fərdi
- ☒ ümumi, xüsusi və fərdi
- ☐ ictimai, ümumi və kollektiv
- ☐ ümumi, sosial və siyasi
- ☐ xüsusi, ayrı və müxtəlif

69 Əməliyyatların neçə cür birləşməsi mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

70 Əməliyyatların hansı növ birləşməsi mövcuddur?

- ☐ proporsional, analogi və optimal
- ☒ paralel, ardıcıl və paralel-ardıcıl
- ☐ proporsional, paralel və üfüqi
- ☐ üfüqi, şaquli və ardıcıl

- ☐ şaquli, analoji və xəmar

71 "Əmək şəraiti" terminin qısa anlayışı:

- ☐ ətraf mühit
☒ istehsal mühitin amilləri (səs-küy, havanın temperaturu, tozun mövcudluğu, vibrasiya və s).
☐ fəaliyyətin təhlükəsizliyi
☐ sosial və iqtisadi şərait
☐ istehsal amillər

72 Əmək prosesi dedikdə aşağıdakı başa düşülür:

- ☐ özəlləşdirmə prosesi
☒ istehsal prosesinin hissəsidir
☐ informasiya proseslərinin məcmusudur
☐ istehsal-sahə komplekslərinin əsasıdır
☐ maliyyələşdirmə prosesi

73 Əmək üsulu nədir?

- ☐ mürəkkəb əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur
☒ əmək əməliyyatlarının həyata keçirilmə üsuludur
☐ istehsal əməliyyatlarının həyata keçirilmə üsuludur
☐ sinkron əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur
☐ sadə əməliyyatların həyata keçirilmə üsuludur

74 Əmək intizamı necə ifadə olunur:

- ☐ əmək fəaliyyətinin stimullaşdırılmasıdır
☒ işçinin əmək fəaliyyətinə münasibətinin təzahür formasıdır
☐ işçinin əmək prosesində fəallığıdır
☐ işçilərin qarşılıqlı münasibətləridir
☐ əmək fəaliyyətində fəallıq prosesidir

75 Əməyin elmi təşkilinin istiqamətlərinə nə daxil deyil?

- ☐ kadrların ixtisas səviyyəsinin artırılması
☒ əmək müqavilələrinin tərtibinin optimallaşdırılması
☐ əmək fənd və üsullarının təkmilləşdirilməsi
☐ əmək bölgüsü və əmək kooperasiyasının təkmilləşdirilməsi
☐ əmək və istirahət rejiminin yaxşılaşdırılması

76 Əmək bölgüsü və kooperasiya prosesinə təsir edən başlıca amil hansıdır?

- ☐ ictimai partlayış
☒ elmi-texniki tərəqqi
☐ informasiya texnologiyaları
☐ sənaye inqilabı
☐ insan –maşın sistemi

77 Müəssisədə əmək bölgüsünün növlərinə aid deyil:

- ☐ ixtisas
- ☒ təşkilati
- ☐ funksional
- ☐ texnoloji
- ☐ peşə

78 İstehsalat briqadası nədir?

- ☐ xidmətedici sahədir
- ☒ əmək kollektivinin ilkin həlqəsidir
- ☐ müstəqil təsərrüfat vahididir
- ☐ tam təsərrüfat hesablı müstəqil kollektivdir
- ☐ köməkçi təsərrüfatdır

79 İstehsalat briqadalarının növlərinə aiddir:

- ☐ peşəkar, məqsədli
- ☒ ixtisaslaşmış, kompleks
- ☐ fərdi, ənənəvi
- ☐ istehsal, funksional
- ☐ yaradıcı, mexaniki

80 Əməyin elmi təşkilinin prinsiplərinə daxil deyil:

- ☐ paralellik
- ☒ bərabərlik
- ☐ sistemlilik
- ☐ optimallıq
- ☐ qənaətlilik

81 Müəssisədə əmək kooperasiyası formasına aid deyil:

- ☐ briqadadaxili əmək kooperasiyası
- ☒ müəssisələrarası kooperasiya
- ☐ ixtisaslaşmış sexlərin sexlərarası kooperasiyası
- ☐ ixtisaslaşmış sahələrin sexdaxili kooperasiyası
- ☐ briqadalararası sahədaxili əmək kooperasiyası

82 Əmək prosesi ilə istehsal prosesinin əlaqəsi:

- ☐ istehsal prosesi əmək prosesinin sosial əsasıdır
- ☒ əmək prosesi istehsal prosesinin tərkib hissəsidir
- ☐ əmək prosesi istehsal prosesinin texniki əsasıdır
- ☐ əmək prosesi istehsal prosesinin sosial əsasıdır
- ☐ istehsal prosesi əmək prosesinin texniki əsasıdır

83 Müəssisədə əməyin təşkilinə aid olunmur:

- ☐ əməyin normallaşdırılması
- ☒ əhalinin əmək miqراسiyası və yerdəyişməsi
- ☐ iş yerinin təşkili və ona xidmət

- ☐ işçilərin maddi və mənəvi həvəsləndirilməsi
- ☐ əmək və istirahət rejiminin optimallaşdırılması

84 İş yerlərinin sayının azalmasının əsas səbəbləri hansılardır?

- ☐ əməyin məzmununun və məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☒ texniki tərəqqinin inkişafı və bazar münasibətlərinin formalaşması
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və əmək kooperasiyası
- ☐ əmək bölgüsü və əmək kooperasiyasının səviyyəsi
- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi və kombinələri

85 İş yerlərinin planirovkasının hansı növləri mövcuddur?

- ☐ texniki, sosial
- ☒ daxili, xarici
- ☐ açıq, qapalı
- ☐ sadə, mürəkkəb
- ☐ hərəkətli, stasionar

86 Əmək normalarına aid deyil:

- ☐ idarəetmə norması
- ☒ texniki norma
- ☐ hasilat norması
- ☐ xidmət norması
- ☐ say norması

87 Əmək kollektivi dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ Vahid məqsədə xidmət edən əmək bazarında toplaşan öz iş qüvvəsini təklif edən insanların birliyi
- ☒ Vahid məqsədə xidmət edən işəgötürənlə əmək münasibətlərində olan müvafiq iş yerlərində çalışan işçilərin birliyi
- ☐ Vahid məqsədə xidmət edən bir-birilə qarşılıqlı münasibətdə olan və öz üzərində çalışan insanların birliyi
- ☐ Vahid məqsədə xidmət edən müxtəlif fəaliyyət növlərilə məşğul olan icraçıların birliyi
- ☐ Vahid məqsədə xidmət edən asudə vaxtı birgə keçirən müxtəlif qrup insanların birliyi

88 İş yerlərin təchizatının tipik növlərinə daxil deyil:

- ☐ təhlükəsizlik vasitələri
- ☒ istehlak mal və xidmətləri
- ☐ əsas texnoloji avadanlıq
- ☐ köməkçi texnoloji avadanlıq
- ☐ texnoloji və təşkilati ləvazimatı

89 İş yerlərin təchizat vəsaitlərinin növləri:

- ☐ paralel və proporsional
- ☒ daimi və müvəqqəti
- ☐ stasionar və hərəkətli
- ☐ sistemli və epizodik
- ☐ illik və rüblük

90 İş yerlərinə xidmətin təşkili prinsiplərinə aid deyil:

- ☐ qənaətçilik
- ☒ inzibatçılıq
- ☐ sistemlilik
- ☐ komplekslilik
- ☐ operativlik

91 İş yerlərinin attestasiyası zamanı hansı tələblər nəzərə alınır:

- ☐ iqtisadi
- ☒ demoqrafik
- ☐ texniki
- ☐ təşkilati
- ☐ sosial

92 ƏET təkmilləşməsi üzrə əsas tədbirləri neçə qrupa ayırmaq olar?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 5.0
- ☐ 4.0
- ☐ 2.0

93 ƏET ilə əməyin təşkili arasında əlaqə nədən ibarətdir?

- ☐ Üfüqi şəkildə əlaqəli anlayışlardır
- ☒ üzvü vəhdətlik təşkil edən anlayışlardır
- ☐ Bir-birinə qarşı qoyulan anlayışlardır
- ☐ Eyni məna kəsb edən anlayışlardır
- ☐ Eyni səviyyəli anlayışlardır

94 Əmək intizamının möhkəmləndirilməsi metodlarına aid deyil:

- ☐ təşkilati
- ☒ estetik
- ☐ hüquqi
- ☐ maddi
- ☐ mənəvi

95 Əmək məsrəflərinin hansı növləri mövcuddur?

- ☐ psixi və təbii məsrəflər
- ☒ iş vaxtı məsrəfləri və iş qüvvəsi məsrəfləri
- ☐ təbii və maliyyə məsrəfləri
- ☐ texniki və sosial məsrəfləri
- ☐ fiziki və bioloji məsrəfləri

96 Əmək normasının əsas funksiyalarına daxil deyil?

- ☐ əməyin həvəsləndirilmə dərəcəsidir

- ☒ əməyin texniki vasitələrlə təmin olunmasıdır
- ☐ əmək proseslərinin səmərəliliyinin meyarıdır
- ☐ əməyin normal intensivliyinin dərəcəsini əks etdirir
- ☐ əməyin rəşional təşkilinin əsasıdır

97 Əməyin normalaşdırılmasının əsas vəzifələrinə aid olunmur:

- ☐ əməyin istehsal daxili planlaşdırılmasının əsasını təşkil etmək
- ☒ ətraf mühitin yaxşılaşdırılmasına imkan yaratmaq
- ☐ işçinin ixtisas səviyyəsinin artırılmasını stimullaşdırmaq
- ☐ əmək məhsuldarlığının ehtiyatlarının aşkar olunmasına şərait yaratmaq
- ☐ əmək haqqının təkmilləşdirilməsinə imkan yaratmaq

98 İş vaxtının rejimi qaydalarına daxil deyil:

- ☐ iş vaxtının başlanması və qurtarması
- ☒ iş vaxtı zamanı ictimai vəzifələrin yerinə yetirilməsi müddəti
- ☐ gündəlik iş vaxtının müddəti
- ☐ işdə fasilələrin vaxtı və müddəti
- ☐ sutkadakı növbələrin sayı

99 Əməyin bölgüsünün aşağıdakı hədləri mövcud deyil:

- ☐ iqtisadi
- ☒ fizioloji
- ☐ texniki
- ☐ texnoloji
- ☐ sosial

100 Əlverişsiz əmək şəraitinə nə daxil deyil:

- ☐ əməyin təhlükəsizliyi standartları sisteminin tələblərinə cavab verməyən əmək şəraiti
- ☒ iş yerlərində istehsal zədələnmə və peşə xəstliklərinə səbəb olmayan əmək şəraiti
- ☐ zərərli əmək şəraiti
- ☐ sanitariya-gigiyena normalarına cavab verməyən əmək şəraiti
- ☐ zərərli istehsalat amili olan iş şəraiti

101 İş yerlərinin ixtisaslaşma səviyyəsini əks etdirən göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ iş yerində müəyyən vaxt ərzində icra edilən əməliyyatların orta sayı
- ☒ müəssisədə çalışan işçilərin orta illik sayı
- ☐ istehsal bölmələrində ixtisaslaşdırılmış iş yerlərinin xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisədə ixtisaslaşdırılmış iş yerlərinin xüsusi çəkisi
- ☐ iş yerlərində icra edilən əməliyyatların məcmusu

102 Müəssisədəki iş yerlərinin sayı necə müəyyən olunur?

- ☐ ezamiyyət müddəti, istehsal proqramının dəyişilməsini nəzərə almaq şərtilə müəssisədə çalışan işçilərin sayına əsasən
- ☒ iş qrafiki və növbəliyi, məzuniyyətləri nəzərə alınmaqla müəssisədə çalışan işçilərin sayına bərabər
- ☐ əmək şəraiti, istirahət rejimi, ezamiyyət müddəti nəzərə alınmaqla müəssisədə çalışan işçilərin sayına əsasən

- ☐ ixtisasartırma müddəti və növbəliyi, istirahət rejimi nəzərə alınmaqla müəssisədə çalışan işçilərin sayına əsasən
- ☐ analıq məzuniyyəti, işdən ayrılmaq şərtlə təhsil almaq müddəti nəzərə alınmaqla müəssisədə çalışan işçilərin sayına əsasən

103 İş yerinin təşkilinə aşağıdakı daxil deyil:

- ☐ iş yerinin ixtisaslaşdırılması
- ☒ iş yerinin normalaşdırılması
- ☐ iş yerinin planirovkası
- ☐ iş yerinin təchizatı
- ☐ iş yerinə xidmət

104 Sənayedə əməyin elmi təşkilinin əsası hansı alim tərəfindən işlənilib?

- ☐ A.Fayol
- ☒ F.Teylor
- ☐ H.Emerson
- ☐ F.Cilbert
- ☐ H.Ford

105 Texnoloji əmək bölgüsünün növlərinə aid deyil:

- ☐ iş növləri üzrə bölgü
- ☒ yarımfabrikat üzrə bölgü
- ☐ əmək cismi üzrə bölgü
- ☐ məmulatlar üzrə bölgü
- ☐ əməliyyat üzrə bölgü

106 Əmək kooperasiyası formaları əsasən nədən asılıdır?

- ☐ istehsalın genişlənməsi və təkmilləşdirilməsi
- ☒ istehsalın xarakteri və ixtisaslaşması
- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi və genişlənməsi
- ☐ istehsalın tipi və coğrafi yerləşməsi
- ☐ istehsalın növü və həcmi

107 Mexanikləşmə səviyyəsinə görə əmək əməliyyatlarına daxil deyil:

- ☐ aparat
- ☒ seqment
- ☐ əl
- ☐ maşın
- ☐ avtomat

108 Əmək əməliyyatına daxil deyil:

- ☐ fəndlər kompleksi
- ☒ tip
- ☐ hərəkət
- ☐ fəaliyyət
- ☐ fənd

109 İş vaxtının məsrəflərinin öyrənilməsində əsas üsullara aid deyil:

- ☐ fotoxronometraj
- ☒ sexdaxili fotoqrafiya
- ☐ iş günün fotoqrafiyası
- ☐ özünüfotoqrafiya
- ☐ xronometraj

110 Əmək şəraitinin qiymətləndirilməsində əsas meyarlara aid deyil:

- ☐ əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik qaydalarına riayət
- ☒ xammala qənaət
- ☐ işin ağırlığı
- ☐ istehsal mühitinin təsir həddi
- ☐ əmək şəraitinin rahatlıq dərəcəsi

111 Əməyin təşkilin əsas prinsiplərinə daxil deyil:

- ☐ qənaətçilik
- ☒ yararlılıq
- ☐ komplekslilik
- ☐ elmlilik
- ☐ fasiləsizlik

112 Əməyin elmi təşkilinin əsas funksiyalarına daxil deyil:

- ☐ optimallaşdırıcı
- ☒ istehlak
- ☐ tərbiyəvi
- ☐ fəallaşdırıcı
- ☐ qoruyucu

113 Əmək bölgüsünün əsas vəzifələrinə aid deyil:

- ☐ əməyin cəzibədarlığının artırılması
- ☒ əmək davranışın tənzimlənməsi
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması
- ☐ əmək prosesində işçilərin hərtərəfli inkişafı
- ☐ işçinin orqanizminə mənfi təsirin aradan qaldırılması

114 Əmək bölgüsünün hansı hədləri mövcud deyil:

- ☐ psixoloji
- ☒ qerontoloji
- ☐ sosial
- ☐ iqtisadi
- ☐ texniki

115 İş yeri anlayışı ilə bağlı hansı aspekt mövcud deyil:

- ☐ ergonomik

- ☒ etnoqrafik
- ☐ təşkilati-texnoloji
- ☐ iqtisadi
- ☐ sosioloji

116 İş yerlərinin rəşional planirovkaşına qoyulan tələblərə daxil deyil:

- ☐ əməyin təhlükəsizliyinin təmin olunması
- ☒ informasiyanın şəffaflığı
- ☐ müəssisənin istehsal sahələrindən daha qənaətlə istifadə
- ☐ işçilər arasında keçidlərin minimuma çatdırılması
- ☐ sanitar normalarına riayət

117 İş yerinə xidmətin təşkilinin növləri:

- ☐ yüngül, mürəkkəb, xüsusi
- ☒ mərkəzləşmiş, qeyri-mərkəzləşmiş, qarışdırılmış
- ☐ iqtisadi, sosial, hüquqi
- ☐ planlı, bazar, azad
- ☐ ixtisaslı, qeyri-ixtisaslı, ibtidai

118 Müəssisədə əmək intizamının möhkəmləndirilməsində istifadə olunan metodlarına daxildir:

- ☐ hüquqi tənzimləmə
- ☒ mənəvi həvəsləndirmə
- ☐ inzibati idarəetmə
- ☐ bazar tənzimləmə
- ☐ iqtisadi idarəetmə

119 Əmək şəraitinin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə daxil deyil:

- ☐ sanitar-gigiyenik
- ☒ riyazi
- ☐ texniki-texnoloji
- ☐ psixofizioloji
- ☐ estetik

120 Əmək intizamının reallaşdırılması formaları:

- ☐ Real və nominal
- ☒ könüllü və məcburi
- ☐ İqtisadi və sosial
- ☐ Fiziki və mexaniki
- ☐ Estetik və gigiyenik

121 Müəssisədə əməyin təşkilində hansı münasibətlər əsasdır?

- ☐ Hüquqi münasibətlər
- ☒ istehsal münasibətləri
- ☐ İqtisadi münasibətlər
- ☐ Sosial münasibətlər

- ☐ Psixoloji münasibətlər

122 Müəssisədə əməyin təşkili zamanı işçilər arasında hansı münasibətlər mövcuddur?

- ☐ Texniki və statistik
☒ üfqi və şaquli
☐ İstehsaldaxili və istehsaldankənar
☐ Rəsmi və qeyri-rəsmi
☐ Formal və qeyri-formal

123 Əməyin mühafizəsi təmin etmək məqsədilə həyata keçirilən əsas prinsiplərinə aid deyil:

- ☐ əməyin mühafizəsi normalarının müntəzəm olaraq təkmilləşdirilməsi
☒ istehsalatdan ayrılmaq şərtlə əməyin mühafizəsi üzrə mütəxəssislərin hazırlanması, ixtisaslarının artırılması və yenidən hazırlanması
☐ dövlət, işəgötürən və işçilərin əmək şəraitinin və əməyin mühafizəsinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətin birliyi
☐ işçinin həyatının və sağlamlığının müəssisənin istehsal fəaliyyətinin nəticələrindən üstün tutulması
☐ mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq bütün müəssisələr üçün əməyin mühafizəsi sahəsində vahid tələblərin müəyyən edilməsi

124 Müəssisədə əmək intizamının qaydalarına daxil deyil:

- ☐ əmək intizamını pozmuş işçilərə əlavə intizam tənbehi tətbiq edilməsinin şərtləri və qaydaları
☒ avadanlığın iş vaxtının və fasilələrinin başladığı və qurtardığı saatlar
☐ əmək şəraitinin təmin edilməsi qaydaları
☐ iş vaxtının, nahar və digər istirahət fasilələrinin başladığı və qurtardığı saatlar
☐ növbə cədvəlləri və onun tənzimlənməsi qaydaları

125 Əmək intizamı qaydalarına əməl edilməsində fərqlənmiş işçilərin mükafatlandırılmasına aid deyil:

- ☐ sanatoriya-kurort müalicəsinin haqqının ödənilməsi
☒ maddi yardımın ödənilməsi
☐ pul və ya qiymətli əşyaların hədiyyə edilməsi
☐ əlavə məzuniyyətin verilməsi
☐ əmək haqqına fərdi əlavənin ödənilməsi

126 Əmək intizamının qaydalarının pozulması nəticəsində intizam tənbehlərindən hansı növü nəzərdə tutulmur:

- ☐ əmək müqaviləni ləğv etmək
☒ fiziki cəza
☐ töhmət vermək
☐ sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət vermək
☐ aylıq əmək haqqının 1/4-i məbləğindən çox olmamaq şərti ilə cərimə etmək

127 Əmək ehtiyatları dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ müəyyən peşəyə malik olan insanların məcmusu
☒ intellektual və fiziki cəhətdən əmək qabiliyyətinə malik olan əmək qabiliyyətli insanların məcmusu
☐ müəssisə, firma və yaxud təşkilatda məşğul olan insan resurslarının məcmusu
☐ əmək qabiliyyəti yaşında olan insanların məcmusu
☐ müəyyən fəaliyyət sahəsində iş təcrübəsi olan insanların məcmusu

128 Əmək ehtiyatlarının yaş dövrü hansıdır?

- ☐ 16-61 qadınlar və 16-63kişilər
- ☒ 16-60 qadınlar və 16-63 kişilər
- ☐ 16-57 qadınlar və 16-60 kişilər
- ☐ 16-58 qadınlar və 16-62 kişilər
- ☐ 16-59 qadınlar və 16-61kişilər

129 İqtisadi fəal əhaliyə daxildir:

- ☐ tələbələr və evdar qadınlar
- ☒ məşğul olanlar və işsizlər
- ☐ əmək qabiliyyətinə malik olanlar və əmək qabiliyyətinə malik olmayanlar
- ☐ əmək qabiliyyətli əhali
- ☐ əmək qabiliyyətini tam şəkildə itirmiş əlillər

130 İqtisadi qeyri-fəal əhaliyə aid deyil:

- ☐ evdar qadınlar
- ☒ işsizlər
- ☐ tələbələr
- ☐ işləməyən təqaüdcülər
- ☐ əmək qabiliyyətini tam şəkildə itirmiş əlillər

131 Əmək ehtiyatlarının işçi qüvvəsindən fərqi ondan ibarətdir, ki o:

- ☐ ölkə əhalisinin iqtisadi-fəal hissəsidir
- ☒ əmək qabiliyyətli insanların məcmusudur
- ☐ cəmiyyətin məhsuldar qüvvəsidir
- ☐ istehsalın mühüm amilidir
- ☐ istehsal mənasibətlərinin daşıyıcısıdır

132 Əmək ehtiyatları:

- ☐ dəyər göstəricisidir
- ☒ kəmiyyət göstəricisidir
- ☐ keyfiyyət göstəricisidir
- ☐ natural göstəricisidir
- ☐ səmərəlilik göstəricisidir

133 İş qüvvəsi dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ insanın şəxsi keyfiyyətlərinin məcmusu
- ☒ insanın zehni və fiziki qabiliyyətlərinin məcmusu
- ☐ insanın bilik səviyyəsi
- ☐ insanın əmək prosesində iştirakı
- ☐ insanın əmək məhəlləsi

134 Maddi və mənəvi nemətlərin istehsalı üçün istifadə olunan insanın fiziki və zehni qabiliyyətlərinin məcmusu aşağıdakı kimi adlanır:

- ☐ İşsiz
- ☒ İş qüvvəsi
- ☐ Əmək potensialı
- ☐ Əmək ehtiyatları
- ☐ Muzdlu işçi

135 Əmək ehtiyatlarının təkrar istehsalının növləri:

- ☐ rasionall və proporsional
- ☒ sadə və geniş
- ☐ asan və mürəkkəb
- ☐ dar və böyük
- ☐ intensiv və ekstensiv

136 Əmək ehtiyatlarının formalaşmasının əsas mənbəyi hansıdır?

- ☐ evdar qadınlar
- ☒ əmək qabiliyyətli yaşa daxil olan gənclər
- ☐ təqaüdcülər
- ☐ ev və şəxsi təsərrüfatlarda məşğul olanlar
- ☐ əlillər

137 Əmək ehtiyatlarının formalaşma mənbəyinə nə aid deyil?

- ☐ əsgərlikdən və cəzaçəkmə müəssisələrindən qayıdan insanlar
- ☒ əmək qabiliyyətini tam itirmiş insanlar
- ☐ əmək qabiliyyətli yaşa daxil olan gənclər
- ☐ ev və şəxsi təsərrüfatından azad olunmuş insanlar
- ☐ işləyən təqaüdcülər

138 Əmək potensialı dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ əmək sferasının inkişafının sosial institutlarının məcmusu
- ☒ insanların əmək qabiliyyətini müəyyən edən müxtəlif keyfiyyətlərin məcmusu
- ☐ əmək qabiliyyətli ailə üzvlərinin məcmusu
- ☐ əmək qabiliyyəti yaşında olan əhali
- ☐ məşğul olanların və işsizlərin məcmusu

139 Əmək potensialının kəmiyyət xarakteristikasına daxil deyil:

- ☐ məşğul olanların və məşğul olmayanların nisbəti
- ☒ işçi qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan vəsaitlər
- ☐ əmək qabiliyyətli əhəlinin sayı
- ☐ insanın həyatında əmək fəaliyyəti dövrü
- ☐ iş vaxtı fondu

140 Əmək potensialın əsas komponentlərinə daxildir:

- ☐ mənəvi, fizioloji, sosial
- ☒ psixofizioloji, peşə-ixtisas, şəxsi
- ☐ peşə-ixtisas, qiymətləndirici və mənəvi

- ☐ psixo-fizioloji, innovasion və intellektual
- ☐ ictimai, bioloji, individual

141 Miqrasiya dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ ölkədə demoqrafik sıçrayış
- ☒ iş və yaşayış yerinin dəyişilməsilə bağlı əmək qabiliyyətli əhəlinin axını
- ☐ işğal olunmuş ərazilərdən əhəlinin köçməsi
- ☐ şəhərlərin sayının artımı və bununla bağlı şəhər əhəlisinin artımı
- ☐ əmək qabiliyyəti yaşında olan əhəlinin artımı

142 Əmək ehtiyatları iqtisadi kateqoriya kimi nəyi əhatə edir?

- ☐ İş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan vəsaitin məbləği
- ☒ İctimai faydalı fəaliyyətlə məşğul olmağa qadir olan, psixofizioloji və intellektual keyfiyyətlərə malik olan ölkənin qabiliyyətli əhəlisi
- ☐ təkrar istehsalın şərtlərinə müvafiq olaraq insanların fiziki və intellektual qabiliyyətlər
- ☐ iş qüvvəsinin təkrar istehsalı prosesində yaranan münasibətlər
- ☐ Tələb və təklif əsasında formalaşan əməyin qiyməti

143 İqtisadi fəal əhəliyə daxil deyil:

- ☐ məşğul olan yeniyetmələr
- ☒ əmək qabiliyyətini tam şəkildə itirmiş əlillər
- ☐ məşğul olanlar
- ☐ iş axtaranlar
- ☐ işsizlər

144 İqtisadi qeyri-fəal əhəliyə aiddir:

- ☐ işsizlər
- ☒ iş axtarışını dayandıran, buna maraq göstərməyənlər
- ☐ məşğul olanlar
- ☐ iş axtaranlar
- ☐ məşğul olan yeniyetmələr

145 Əmək ehtiyatlarının təkrar istehsalının neçə növü mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

146 Əmək ehtiyatlarının formalaşmasının neçə mənbəyi mövcuddur?

- ☐ 5.0
- ☒ 4.0
- ☐ 1.0
- ☐ 2.0
- ☐ 3.0

147 Əmək potensialın neçə əsas komponenti mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

148 Əməkqabiliyyətli vətəndaşlara göstərilən yaş həddindən aşağı olmayanlar aiddir:

- ☐ 19 yaş
- ☒ 16 yaş
- ☐ 15 yaş
- ☐ 17 yaş
- ☐ 18 yaş

149 Əhalinin yaş-cins quruluşu:

- ☐ ərazi əlamətinə görə əhalinin bölgüsü
- ☒ əhalinin yaşa və cinsə görə bölgüsü
- ☐ doğum və ölüm nəticəsində əhalinin sayı və tərkibinin dəyişməsi
- ☐ nigah və boşanma nəticəsində əhalinin sayı və tərkibinin dəyişməsi
- ☐ etnik və sosial-iqtisadi qruplar üzrə əhalinin bölgüsü

150 Əmək ehtiyatlarının ən çevik hissəsi hansıdır?

- ☐ təqaüdçülər
- ☒ gənclər
- ☐ qadınlar
- ☐ işsizlər
- ☐ tələbələr

151 Əmək ehtiyatlarının bölgüsü hansı məqsədə xidmət edir?

- ☐ əmək ehtiyatları ilə bağlı dövlət nəzarətinin aparılmasına
- ☒ iqtisadiyyatın işçi qüvvəsinə olan tələbatının ödənilməsinə
- ☐ istehsalın artırılmasına
- ☐ istehsal məsrəflərinin azaldılmasına
- ☐ iş yerləri üzrə kadrların yerləşdirilməsinə

152 Əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadənin göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ iqtisadiyyatın sahələri üzrə çalışanların iş vaxtından səmərəli istifadə
- ☒ işçilərin peşə-ixtisas səviyyəsi
- ☐ cəmiyyətdə məşğulluq səviyyəsi
- ☐ istehsalatda kadrların istifadəsinin səmərəliliyi
- ☐ iqtisadiyyatın sahələri üzrə işçilərin bölgüsü

153 İşçilərin işdən azad olunmasının əsas səbəblərinə aid deyil:

- ☐ istehsalın təşkilinin təkmilləşdirilməsi

- ☒ təbii şərait
- ☐ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ struktur dəyişiklikləri

154 Ərazi həddlərini keçərək insanların yerdəyişmə prosesi necə adlanır:

- ☐ Adaptasiya
- ☒ Miqrasiya
- ☐ İş qüvvəsinin hərəkəti
- ☐ Tənzimləmə
- ☐ Təbii artım

155 Miqrasiyanın hansı növləri mövcuddur?

- ☐ sosial və siyasi
- ☒ daxili və xarici
- ☐ struktur və mövsumi
- ☐ immiqrasiya və emmiqrasiya
- ☐ mövsumi və tsiklik

156 Əmək ehtiyatlarının sayı hansı amildən birbaşa asılıdır:

- ☐ texniki
- ☒ demoqrafik
- ☐ estetik
- ☐ ergonomik
- ☐ sanitariqigiyenik

157 Əməyə uyğunlaşmanın strukturuna daxil deyil:

- ☐ ictimai-təşkilati
- ☒ iqtisadi
- ☐ peşə
- ☐ sosial-psixoloji
- ☐ psixofizioloji

158 Əmək potensialının hansı tərəfləri mövcuddur:

- ☐ ictimai və fərdi
- ☒ kəmiyyət və keyfiyyət
- ☐ iqtisadi və sosial
- ☐ üfui və şaquli
- ☐ sadə və mürəkkəb

159 Müəssisənin əmək potensialının xarakteristikasına hansı aspekt daxil deyil:

- ☐ peşə
- ☒ estetik
- ☐ demoqrafik
- ☐ sosial

☐ funksional

160 Əmək ehtiyatlarının bölgüsü hansı formalarda həyata keçirilir

- ☐ sadə və mürəkkəb
- ☒ fərdi və təşkil olunmuş
- ☐ xüsusi və fərdi
- ☐ azad və müddü
- ☐ inzibati və iqtisadi

161 Əmək ehtiyatları anlayışı ilk dəfə hansı alim tərəfindən iqtisadi ədəbiyyata daxil edilmişdir?

- ☐ akademik Allahverdiyev
- ☒ akademik Strumilin
- ☐ akademik Abalkin
- ☐ akademik Alferov
- ☐ akademik Səmədzadə

162 Əmək ehtiyatları anlayışı hansı resursu əks etdirir?

- ☐ iqtisadi resursu
- ☒ insan resursu
- ☐ təbii resursu
- ☐ maliyyə resursu
- ☐ texniki resursu

163 Əmək ehtiyatlarının hərəkətinin növlərinə aid deyil:

- ☐ ixtisas
- ☒ inzibati
- ☐ sosial
- ☐ ərazi
- ☐ peşə

164 Məcburi miqrasiyanın səbəblərinə aid olunmur:

- ☐ torpağın işğal olunması
- ☒ elmi-texniki inqilab
- ☐ müharibə
- ☐ ekoloji fəlakət
- ☐ siyasi münaqişə

165 Əmək ehtiyatlarının bölgü prosesində neçə mərhələ mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 4.0
- ☐ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 5.0

166 Əmək ehtiyatlarının təkrar bölgüsünün neçə əsas funksiyaları mövcuddur?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

167 Əmək ehtiyatlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə daxil deyil:

- ☐ əmək ehtiyatlarının yenilikləri mənimsəmək qabiliyyətinin inkişafı
☒ əmək ehtiyatlarına daxil olan insanların sayının artırılması
☐ əmək ehtiyatlarının peşə-ixtisas hazırlığı səviyyəsinin artırılması
☐ əmək ehtiyatlarının istehsalat vərdişlərinin artırılması
☐ əmək ehtiyatlarının sağlamlığının möhkəmləndirilməsi

168 Yerdəyişmə xarakterinə görə miqrasiyanın hansı növləri mövcuddur:

- ☐ bioloji və fiziki
☒ mövsumi və dövrü
☐ azad və müddətli
☐ iqtisadi və sosial
☐ texniki və estetik

169 Əmək məhsuldarlığının artırılması ilə bağlı işdən azad olunma səbəblərinə aid deyil:

- ☐ istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsinin artırılması
☒ əmək münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi
☐ ETT
☐ istehsalın təşkilinin təkmilləşdirilməsi
☐ əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

170 Əmək ehtiyatlarının təkrar bölgüsünü xarakterizə edən işdən azad olunma səbəblərinə aid deyil:

- ☐ təbii resursların tükənməsi nəticəsində istehsalın dayandırılması
☒ əhəlinin gəlirlərinin artırılması
☐ ictimai istehsalatda struktur dəyişikliklər
☐ iqtisadi sahələrinə struktur dəyişikliklər
☐ xalq təsərrüfatı baxımından əhəmiyyətli obyektlərin tikintisinin başa çatdırılması

171 Əhəlinin iqtisadi fəallıq səviyyəsi necə müəyyən olunur?

- ☐ işsizlərin qeyri-fəal əhəliyə nisbəti ilə
☒ iqtisadi fəal əhəlinin ümumi əhəliyə nisbəti ilə
☐ işsizlərin iqtisadi fəal əhəliyə nisbəti ilə
☐ məşğul olanların iqtisadi fəal əhəliyə nisbəti ilə
☐ məşğul olanların və işsizlərin nisbəti ilə

172 Əmək ehtiyatlarının bölgü prosesində hansı mərhələ mövcud deyil:

- ☐ yenidən hazırlıq
☒ təbii artım
☐ işdən azad olunma

- ☐ məhz bölgü
- ☐ təkrar bölgü

173 Əmək ehtiyatlarından istifadə mərhələsində hansı proses mövcud deyil:

- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması
- ☒ əhalinin təbii hərəkəti
- ☐ məşğulluğun təmin edilməsi
- ☐ əmək fəaliyyətinin həyata keçirilməsi
- ☐ iş yerlərin attestasiyası və təkmilləşdirilməsi

174 Əmək ehtiyatları hansı funksiyaları icra edir?

- ☐ biznesin formalaşması
- ☒ məhsul və xidmətlərin istehsalı
- ☐ enerji məsrəflərinin azaldılması
- ☐ informasiyanın toplanmasını
- ☐ investisiya qoyuluşu

175 Əmək qabiliyyətli yaş həddinə hansı amil təsir göstərir?

- ☐ siyasi fəallıq
- ☒ dövlət qanunvericilik aktları
- ☐ ətraf mühit
- ☐ beynəlxalq miqrasiya
- ☐ sahibkarlığın inkişafı

176 Əmək potensialı hansı kateqoriyalara məxsusdur:

- ☐ miqrasiya, inflyasiya, rəqabət
- ☒ cəmiyyət, müəssisə, fərdi insan
- ☐ iqtisadiyyat, mədəniyyət, elm
- ☐ ərazi, inzibati, bələdiyyə
- ☐ ölkə, şəhər, kənd

177 Əmək ehtiyatlarının təkrar bölgüsünün əsas funksiyaları:

- ☐ ümumi və xüsusi
- ☒ iqtisadi və sosial
- ☐ inzibati və azad
- ☐ artım və yüksəliş
- ☐ texniki və humanitar

178 Əmək ehtiyatlarının sadə təkrar istehsalı dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ istehsaldan gedənlərin əvəz olunmasının əvvəlki dövrə nisbətən zəifləməsi
- ☒ istehsaldan gedənlərin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətdən eyni səviyyədə əvəz olunması
- ☐ əmək prosesində insanın sərf etdiyi enerjinin kəmiyyət cəhətdən bərpası
- ☐ istehsaldan gedənlərin əvəz olunması
- ☐ əvvəlki dövrlə müqayisədə istehsaldan gedənlərin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha yüksək səviyyədə əvəz olunması

179 Əmək ehtiyatlarının geniş təkrar istehsalı dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ istehsaldan gedənlərin kəmiyyət baxımından əvvəlki dövrə müvafiq səviyyədə əvəz olunması
- ☒ istehsaldan gedənlərin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından əvvəlki dövrlə müqayisədə daha yüksək səviyyədə əvəz olunması
- ☐ istehsaldan gedənlərin keyfiyyət baxımından daha yüksək səviyyədə əvəz olunması
- ☐ istehsaldan gedənlərin kəmiyyət baxımından daha yüksək səviyyədə əvəz olunması
- ☐ istehsaldan gedənlərin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından eyni səviyyədə əvəz olunması

180 Əmək bazarına hansı komponent daxil deyil?

- ☐ bazar mexanizmi
- ☒ obyektlər
- ☐ subyektlər
- ☐ iqtisadi proqramlar
- ☐ bazar infrastruktur

181 Əmək bazarının subyektlərinə aid deyil:

- ☐ Həmkarlar təşkilatı
- ☒ İxtisas artırma təşkilatları
- ☐ Dövlət
- ☐ İşəgötürən
- ☐ Muzdlu işçilər

182 Əmək bazarının strukturuna daxil deyil:

- ☐ iqtisadi proqramlar
- ☒ rəqabət
- ☐ subyekt
- ☐ işsizlik
- ☐ sosial ödənişlər

183 Muzdlu işçilər əmək bazarının hansı komponentinə aiddir?

- ☐ Rəqabət
- ☒ Subyekt
- ☐ Obyekt
- ☐ İnfrastruktur
- ☐ Mexanizmi

184 Əmək bazarında muzdlu işləyənlərin maraqlarını hansı qurum təmsil edir?

- ☐ işədüzəlmə üzrə agentliklər
- ☒ həmkarlar təşkilatları
- ☐ dövlət
- ☐ kommersiya təşkilatları
- ☐ qeyri-kommersiya təşkilatlar

185 Əmək bazarında segmentləşmə nədir?

- ☐ işçi qüvvəsinə olan tələbatın təklifi üstələməsi
- ☒ işçi qüvvəsinin hərəkətini məhdudlaşdıran qapalı sektorlara bölgüsü
- ☐ işəgötürənlərlə mizdlü işçilərin maraqlarının razılaşması və qarşılıqlı fəaliyyəti
- ☐ işçi qüvvəsinin hərəkəti
- ☐ insanların əmək qabiliyyətini müəyyən edən müxtəlif keyfiyyətlərin məcmusu

186 Beynəlxalq Əmək Təşkilatın metodologiyasına əsasən işsiz dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ Təhsil almaqla bağlı İşləməyən, iş axtarmayan, işə hazır olmayan və işləmək istəməyən
- ☒ Obyektiv səbəblərə görə işləməyən, lakin iş axtaran, işə hazır olan və işləmək istəyən
- ☐ Subyektiv səbəblərə görə İşləməyən, iş axtarmayan, işə hazır olmayan və işləmək istəməyən
- ☐ Ailə vəziyyətinə görə İşləməyən, iş axtarmayan, işə hazır olmayan və işləmək istəməyən
- ☐ Sağlamlıq vəziyyətinə görə İşləməyən, iş axtarmayan, işə hazır olmayan və işləmək istəməyən

187 İşsizlik hansı göstəricilərin mütənəsibliyi əsasında müəyyən olunur:

- ☐ Əmək qabiliyyətli əhali və pensiyaçılar
- ☒ İqtisadi-fəal əhali və işsizlər
- ☐ Əmək qabiliyyətli əhali və işsizlər
- ☐ İqtisadi-fəal əhali və məşğul olanlar
- ☐ Əmək qabiliyyətli əhali və əlillər

188 İşsizliyin təbii səviyyəsi necə müəyyən olunur?

- ☐ gizli və struktur işsizliyin cəmi kimi
- ☒ friksion və struktur işsizliyin cəmi kimi
- ☐ friksion və siklik işsizliyin cəmi kimi
- ☐ siklik və struktur işsizliyin cəmi kimi
- ☐ mövsumi və friksion işsizliyin cəmi kimi

189 İşsiz vətəndaşın iş axtarma dövrü necə adlanır?

- ☐ işsizlik həddi
- ☒ işsizlik müddəti
- ☐ işsizlik uzunluğu
- ☐ işsizlərin sayı
- ☐ işsizliyin artımı

190 Demografik əlamətlər üzrə əmək bazarının növlərinə aid deyil:

- ☐ orta yaşlıların əmək bazarı
- ☒ reproduktiv yaşda olanların əmək bazarı
- ☐ qadınların əmək bazarı
- ☐ gənclərin əmək bazarı
- ☐ əməkqabiliyyətli yaşda əhəlinin əmək bazarı

191 Əmək bazarında işçi qüvvəsinin təklifini müəyyən edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ əməyin kəmiyyəti, keyfiyyəti və ixtisası
- ☒ işəgötürənlərin sayı
- ☐ əhəlinin ümumi sayında iqtisadi fəal əhəlinin payı

- ☐ əhalinin ümumi sayı
- ☐ bir işçi tərəfindən il ərinde işləmiş saatların orta miqdarı

192 İşçi qüvvəsinə tələb əmək haqqı ilə necə əlaqəlidir?

- ☐ üstələyir
- ☒ tərs mütənasibdir
- ☐ düz mütənasibdir
- ☐ bərabərdir
- ☐ geridə qalır

193 Əmək bazarında konyunkturanın növləri:

- ☐ ilkin, ikili, üçlü
- ☒ tarazlı, izafi, defisit
- ☐ tam, natamam, orta
- ☐ yuxarı, aşağı, orta
- ☐ kiçik, böyük, orta

194 Əmək bazarının hansı seqmentləri mövcuddur:

- ☐ tam, natamam
- ☒ ilkin, ikinci
- ☐ yuxarı, aşağı
- ☐ makro, mikro
- ☐ böyük, kiçik

195 İqtisadi-fəal əhaliyə aid deyil:

- ☐ özünəməşğul olanlar və sahibkarlıq fəaliyyətilə məşğul olanlar
- ☒ könüllü qaydada ev təsərrüfatında çalışanlar
- ☐ haqqı ödənilən mizdlü işçilər
- ☐ təhsil alanlar
- ☐ hərbi xidmətdə olanlar

196 Məşğulluq hansı funksiyaları icra edir:

- ☐ psixoloji və gigiyenik
- ☒ iqtisadi və sosial
- ☐ inzibati və hüquqi
- ☐ idarəetmə və nəzarət
- ☐ təkrar istehsal və mövqe

197 Əməyə tələb və təklifin stimullaşdırılması dövlətin əmək bazarına təsirin hansı növünə aiddir?

- ☐ mürəkkəb
- ☒ aktiv
- ☐ passiv
- ☐ indikativ
- ☐ sadə

198 Əmək bazarının neçə segmenti mövcuddur?

- ☐ 5.0
- ☒ 2.0
- ☐ 1.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0

199 Əmək bazarında konyunkturanın neçə növü mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

200 Məşğulluğun neçə funksiyası mövcuddur?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

201 İctimai əməkdə iştirak etmə üsulu üzrə məşğulluğun hansı növləri mövcuddur?

- ☐ fəal və qeyri-fəal
- ☒ müzdlü və şəxsi
- ☐ geniş və dar
- ☐ sadə və mürəkkəb
- ☐ xarici və daxili

202 Məşğulluq kateqoriyasına hansı xarakteristika aid deyil?

- ☐ səmərəli
- ☒ əmək qabiliyyətli
- ☐ tam
- ☐ rasiona
- ☐ məhsuldar

203 İnsanlardan asılı olmayan səbəblərə görə iqtisadi fəal əhəlinin bir qismi öz iş qüvvəsini təklif edə bilmədiyi halda yaranmış sosial-iqtisadi vəziyyət necə adlanır?

- ☐ gender
- ☒ işsizlik
- ☐ inflyasiya
- ☐ miqrasiya
- ☐ emiqrasiya

204 Cəmiyyətdə işsizlik səviyyəsinə təsir edən amillərə aiddir:

- ☐ kadrının ixtisas səviyyəsi
- ☒ iş yerlərinin təklifi
- ☐ istehlak mallarına tələbat
- ☐ məişət xidmətlərinin təklifi
- ☐ ilkin tələbatın ödənilməsi

205 Dövlətin təsir əlaməti üzrə əmək bazarının hansı növləri mövcuddur:

- ☐ Xarici
- ☒ Tənzimlənən
- ☐ Tənzimlənməyən
- ☐ Kölgəli
- ☐ Daxili

206 Muzdlu işçilərin nümayəndəli orqanı:

- ☐ işçilərin və işsizlərin mənafeələrini müdafiə etmək və onların sosial müdafiəsi məqsədi ilə yaradılan ictimai cəmiyyət
- ☒ işçilərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və qanuni mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdıqları və müvafiq qanunvericilik əsasında fəaliyyət göstərən həmkarlar ittifaqı
- ☐ işçilərin və işəgötürənlərin əmək, sosial, iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə birgə yaratdıqları və müvafiq qanunvericilik əsasında fəaliyyət göstərən təşkilat
- ☐ ayrı-ayrı qrup vətəndaşların şəxsi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdıqları siyasi qurum
- ☐ ölkədə vətəndaşların hüquqlarını və qanuni mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdıqları və müvafiq təbəçiliyə malik olan ictimai təşkilat

207 İşəgötürənlərin nümayəndəli orqanı:

- ☐ biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar vətəndaşların sosial-iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdıqları birlik
- ☒ sahibkarlıq fəaliyyətləri ilə əlaqədar sosial-iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə işəgötürənlər birliyi
- ☐ müxtəlif növ fəaliyyətlə əlaqədar insanların sosial-iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdığı birliklər
- ☐ xidməti fəaliyyətlə əlaqədar bir qrup işçilərin sosial-iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdığı birliyi
- ☐ kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin sosial-iqtisadi hüquqlarını və mənafeələrini müdafiə etmək məqsədi ilə yaratdıqları qurum

208 Məşğulluğun qeyri-standart formalarına aid deyil:

- ☐ çevik iş rejimi
- ☒ 8-saatlıq iş günü
- ☐ qısdılmış iş günü
- ☐ evdə görülməli iş
- ☐ müvəqqəti məşğulluq

209 Daxili əmək bazarının xüsusiyyətlərinə daxil deyil:

- ☐ işçinin əmək haqqının onun əmək məhsuldarlığı ilə əlaqələndirilməsi
- ☒ işçinin sağlamlığının bərpası
- ☐ uzunmüddətli əmək münasibətləri
- ☐ kənardan işə qəbul olunmanın məhdudlaşdırılması

- ☐ öz işçilərin hesabına vakansiyanın doldurulması

210 Əmək bazarında dövlətin funksiyalarına daxil deyil:

- ☐ müdafiə
☒ təkrar istehsal
☐ sosial-zəmanət
☐ qanunverici
☐ tənzimləmə

211 İş qüvvəsinin algı-satgısının bazar mexanizminə daxil deyil:

- ☐ əmək haqqının səviyyəsi və dinamikası üzrə informasiya
☒ əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması
☐ əmək haqqı üzrə müqavilə və razılaşmalar
☐ minimum sosial zəmanətlər sistemi
☐ vergi yolu ilə gəlirlərin tənzimlənməsi

212 Əmək bazarının stimullaşdırıcı funksiyasına daxil deyil:

- ☐ işçinin sosial-əmək fəallığının gücləndirilməsi
☒ işçinin ailə tərkibinin araşdırılması
☐ işçinin rəqabət qabiliyyətinin artırılması
☐ işçinin səmərəli əmək fəaliyyətilə məşğul olması
☐ işçinin əmək mobilliyinin sürətləndirilməsi

213 Əmək bazarının iqtisadi funksiyasına daxil deyil:

- ☐ işçi qüvvəsindən istifadə
☒ işçi qüvvəsinin təkrar istehsalı
☐ işçi qüvvəsinin əmək fəaliyyətinə cəlb olunması
☐ işçi qüvvəsinin bölgüsü
☐ işçi qüvvəsinin yerdəyişməsi

214 Əmək bazarının fəaliyyətində hansı xüsusiyyətlər nəzərə alınır?

- ☐ əmək cismninin xarakteri ilə bağlı xüsusiyyətlər
☒ işçi qüvvəsinin xarakteri və təkrar istehsalı ilə bağlı xüsusiyyətlər
☐ yeni texnika və texnologiyanın təbiqi ilə bağlı xüsusiyyətlər
☐ iş yerlərinə xidmətin təşkili ilə bağlı xüsusiyyətlər
☐ istehsalın ixtisaslaşması və təkmilləşdirilməsi ilə bağlı xüsusiyyətlər

215 Əmək bazarında dövlətin fəal siyasətinə daxil deyil:

- ☐ peşələr üzrə məsləhət
☒ işsizlərin qeydə alınması
☐ işədüzəltməyə dəstək
☐ peşə hazırlığa dəstək
☐ özünəməşğulluğun inkişafına dəstək

216 Əmək bazarının fəallaşması tədbirlərinə aid deyil:

- ☐ regionlarda məşğulluğun inkişafına dəstək
- ☒ işsizlik müavinətlərin artırılması
- ☐ işçi qüvvəsinin təklifin stimullaşdırılması
- ☐ işçi qüvvəsinə tələbin stimullaşdırılması
- ☐ işçi qüvvəsinin təklif və tələbin uyğunlaşması

217 Əmək bazarında passiv tədbirlərə aid deyil:

- ☐ işsizlərə natura şəkildə yardımın verilməsi
- ☒ yeni iş yerlərin yaradılması
- ☐ işsizlərin qeydə alınması
- ☐ işsizlik müavinətin məbləğinin müəyyən edilməsi
- ☐ işsizlik müavinətlərinin ödənilməsi

218 Sosial əməkdaşlıq sisteminin iştirakçılarna aid deyil:

- ☐ həmkarlar ittifaqı təşkilatları
- ☒ ev təsərrüfatları
- ☐ dövlət
- ☐ işəgötürən
- ☐ müzdlü işçilər

219 Əmək münasibətlərinin tənzimləmə vasitələrinə aid deyil:

- ☐ kollektiv müqavilələr
- ☒ icarə haqqında müqavilələr
- ☐ ali saziş
- ☐ regional sazişlər
- ☐ sahə sazişləri

220 Sosial əməkdaşlıq sistemində həll olunan əsas məsələlərə aid deyil:

- ☐ əmək şəraiti və əməyin mühafizəsi
- ☒ əmək alətlərinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ əmək haqqı, mükafat, əlavələr
- ☐ iş və istirahət vaxtı
- ☐ əmək sferasında sosial güzəştlər, zəmanət və kompensasiya

221 Əmək haqqının aşağı səviyyədə ödənilməsi, azixtisaslı kadrların mövcudluğu, əmək sferasında sosial güzəştlərin olmaması və məşğulluğun qeyri-sabitliyi əmək bazarının hansı növünün xüsusiyyətlərinə aiddir:

- ☐ tarazlı
- ☒ ikili
- ☐ ilkin
- ☐ formal
- ☐ qeyri-formal

222 İşçilərin üfuqi və şaquli şəkildə həyata keçirilən daxili mobilliyi əmək bazarının hansı növünə aiddir:

- ☐ qapalı
- ☒ daxili

- ☐ xarici
- ☐ tənzimlənən
- ☐ tənzimlənməyən

223 Əməyə tələb və təklifin stimullaşdırılması dövlətin əmək bazarına təsirin hansı növünə aiddir:

- ☐ interaktiv
- ☒ aktiv
- ☐ passiv
- ☐ pozitiv
- ☐ neqativ

224 Məşğulluq sahəsində dövlət siyasətinin əsas məqsədi nədən ibarətdir:

- ☐ daxili miqrasiyanı gücləndirməkdən
- ☒ ölkədə tam, səmərəli və könüllü məşğulluğu təmin etməkdən
- ☐ həyatın keyfiyyəti ilə bağlı beynəlxalq sosial standartlarına nail olmaqdan
- ☐ işsizlərin sosial sığortalanmasından
- ☐ əmək bazarının segmentləşməsindən

225 Vətəndaşın işsizlər sırasına daxil edilməsi üçün hansı şərt zəruri deyil?

- ☐ məşğulluq xidmətində qeydə alınması
- ☒ yeni ixtisasa yiyələnməsi
- ☐ işin və qazancın olmaması
- ☐ iş axtarışında fəallıq
- ☐ işə başlamaq hazırdır

226 Əməkhaqqının aşağı səviyyədə ödənilməsi, azixtisaslı kadrların mövcudluğu, əmək sferasında sosial güzəştlərin olmaması və məşğulluğun qeyri-sabitliyi hansı əmək bazarının xüsusiyyətlərinə aiddir?

- ☐ xarici
- ☒ ikinci
- ☐ ilkin
- ☐ qapalı
- ☐ daxili

227 Vətəndaşın işsizlər sırasına daxil edilməsi üçün hansı şərt zəruri deyil?

- ☐ əvvəlki iş yerinin olması
- ☒ cins
- ☐ yaş
- ☐ iş stajı
- ☐ fəal iş axtarışı

228 Sosial əməkdaşlıq sistemində kollektiv müqavilələrin hansı şərti mövcud deyil?

- ☐ ixtisasın artırılması
- ☒ asudə vaxtının həcmi
- ☐ iş şəraiti
- ☐ iş vaxtının uzunluğu

- ☐ əməkhaqqının məbləği

229 Milli Məşğulluq Strategiyasının neçə əsas məqsədi var?

- ☐ 6.0
☒ 4.0
☐ 2.0
☐ 3.0
☐ 5.0

230 Məşğulluq xidməti orqanlarına müraciət edən vətəndaşlara aid deyil:

- ☐ yeni ixtisasa və yaxud ixtisasartırma kurslarına göndəriş almaq üçün müraciət edənlər
☒ iş yerini dəyişmək və yeni işə düzəlmək arzusunda olmayanlar
☐ iş yerlərində ixtisara düşmək ehtimalı ilə əlaqədar işə düzəlmək üçün müraciət edənlər
☐ bağladıkları iş müqaviləsinin müddətinin qurtarması ilə əlaqədar işə düzəlmək üçün müraciət edənlər
☐ əsas işdən kənar boş vaxtlarında işləmək arzusu ilə əlaqədar işə düzəlmək üçün müraciət edənlər

231 İşsizliyə görə müavinət alanlara aiddir:

- ☐ 15 yaşına çatmış, müvafiq təhsil müəssisəsində qeydə alınmış və ibtidai təhsili olan vətəndaşlar
☒ 15 yaşına çatmış, məşğulluq xidmətində qeydə alınmış və işsiz statusu alan vətəndaşlar
☐ 15 yaşına çatmış, məişət xidmətində məşğul olan və əlavə pul vəsaiti almayan vətəndaşlar
☐ 15 yaşına çatmış, müxtəlif fəaliyyət növü ilə məşğul olan vətəndaşlar
☐ 15 yaşına çatmış, hərbi xidmətində qeydə alınmış və orta təhsili olan vətəndaşlar

232 İşsizliyin müddəti dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ işsiz şəxsin yeni iş yerində sınaqdan keçmə dövrü
☒ işsiz şəxsin iş axtardığı dövr
☐ işsiz şəxsin işə düzəlmə müddəti
☐ işsiz şəxsin yeni işlə məşğul olmaq dövrü
☐ işsiz şəxsin əvvəlki işdən azad olma dövrü

233 Muzdsuz işləyənlərə aid olunmur:

- ☐ əməyi ödənilməyən ev təsərrüfatı ilə məşğul olan ailə üzvləri
☒ müxtəlif mülkiyyət formada fəaliyyət göstərən müəssisələrdə əmək müqaviləsi əsasında haqqı ödənilən işlə məşğul olanlar
☐ müstəqil olaraq özlərini gəlir gətirən işlə təmin edən şəxslər
☐ mzdli işçilərin əməyindən istifadə edən sahibkarlar
☐ fərdi əsasda işləyənlər

234 Əmək bazarında müstəqil alıcıların çoxluğu nəyi formalaşdırır?

- ☐ seqmentləşməsi
☒ rəqabəti
☐ konyukturanı
☐ tənzimlənməni
☐ çevikliyi

235 Əmək bazarında fəaliyyət göstərən dövlət, məşğulluq və kadr xidmətləri onun hansı komponentinə daxildir:

- ☐ əmək bazarının tənzimlənməsinə
- ☒ əmək bazarının infrastrukturuna
- ☐ əmək bazarının mexanizminə
- ☐ əmək bazarın konyukturasına
- ☐ əmək bazarın segmentləşməsinə

236 Tam məşğulluğun təmin olunması göstərir ki:

- ☐ iqtisadi fəal əhali əmək haqqı ilə təmin olunub
- ☒ əmək qabiliyyətli əhali tam şəkildə məşğuldur
- ☐ mövcud iş yerlərdə hamı məşğuldur
- ☐ işsizlik öz təbii səviyyəsinə çatdırılıb
- ☐ müəssisədə çalışanların sayı orada olan iş yerlərinin sayına uyğundur

237 Əhalinin məşğulluğunda hansı subyektiv amil nəzərə alınır

- ☐ dövlətin sosial-iqtisadi siyasəti
- ☒ insanların sosial və maddi maraqları
- ☐ ETT-nin nailiyyətlərinin tətbiqi
- ☐ yeni mülkiyyət formalarının inkişafı
- ☐ işçilərin peşə-ixtisas səviyyəsi

238 Əmək bazarın tənzimlənməsində müəssisə necə iştirak edir?

- ☐ işçi qüvvəsinin yaş-cins tərkibini müəyyən edir
- ☒ işçi qüvvəsinə tələbatı formalaşdırır
- ☐ işçi qüvvəsinin həcmi müəyyən edir
- ☐ işçi qüvvəsinin keyfiyyətini əks etdirir
- ☐ işçi qüvvəsinin ixtisasını artırır

239 Əmək bazarının subyektlərinin maraqlarına daxil deyil:

- ☐ dövlət ölkədə yüksək iqtisadi və sosial inkişaf, sosial sülh və əminamanlıq, əhalinin sabit həyət səviyyəsini təmin etmək üçün məşğulluğun genişləndirilməsi və əmək bazarının təkmilləşdirilməsində maraqlıdır
- ☒ beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən işçi qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiya prosesində iştirak etməsinə maraqlıdır
- ☐ işəgötürənlər tərəfindən yüksək ixtisaslı və təcrübəli işçilərə maraqlıdır
- ☐ müddətli işçilərin iş yerlərlə və müvafiq əmək haqqı ilə təmin olunmasına maraqlıdır
- ☐ həmkarlar ittifaqı təşkilatları tərəfindən işçilərin sosial müdafiəsinə və sosial bərabərliyin yaradılmasına maraqlıdır

240 Əmək bazarında tələb və təklifə təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ məşğulluğun artması
- ☒ işçilərin siyasi fəallığı
- ☐ iş qüvvəsinin qiyməti
- ☐ işəgötürən firmanın məhsuluna olan tələbat
- ☐ yeni texnikanın tətbiqi dərəcəsi

241 İş qüvvəsinin təklifi və ona olan tələb arasındakı nisbətə təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ işçi qüvvəsinin potensialı
- ☒ işçinin psixo-fizioloji vəziyyəti
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı
- ☐ iş qüvvəsinin dəyəri və qiyməti
- ☐ əmək bazarının konyukturası

242 İş qüvvəsinin təklifini müəyyən edən göstəricilərə daxil deyil:

- ☐ əməyin kəmiyyəti, keyfiyyəti və ixtisaslaşması[yeni cavab]
- ☒ işçinin ailə üzvlərinin sayı
- ☐ əhəlinin ümumi sayı
- ☐ iqtisadi fəal əhəlinin payı
- ☐ bir işçi tərəfindən il ərzində işlənmiş saatların orta miqdarı

243 İşçi qüvvəsinin təklifinin artmasına təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ məşqulluq növünün dəyişilməsində mobillik
- ☒ əmək proseslərinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ əmək ehtiyatlarının sayını müəyyən edən demoqrafik amillər
- ☐ əmək ehtiyatlarına daxil olan müxtəlif demoqrafik və etnik qrupların iqtisadi fəallıq səviyyəsi
- ☐ əmək qabiliyyətli əhəlinin immiqrasiyası

244 İşçi qüvvəsinə tələbat əmək bazarının hansı xarakteristikasını əks etdirir:

- ☐ infrastrukturu
- ☒ konyunkturasını
- ☐ seqmentləşməsini
- ☐ rəqabəti
- ☐ mobilliyi

245 İşçi qüvvəsinə olan tələbata təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ iqtisadi siklin mərhələsi
- ☒ işçilər arasında sosial-əmək münasibətlərin inkişafı
- ☐ işçilərin istehsal etdiyi əmtəə və xidmətlərə olan tələbatın həcmi
- ☐ əmək haqqının səviyyəsi
- ☐ istehsal prosesində texniki vasitələrin və işçi qüvvəsinin bir-birini əvəz etmə dərəcəsi

246 İşəgötürənlər tərəfindən əmək bazarının çevikliyi ilə bağlı hansı məsələ nəzərə alınmır?

- ☐ yeni iş yerlərin yaradılması
- ☒ əmək ehtiyatlarının geniş təkrar istehsalı
- ☐ əməyə çəkilən xərclərin azalması
- ☐ rəqabət qabiliyyətinin artırılması
- ☐ mövcud iş yerlərin saxlanması

247 Muzdlu işçi tərəfindən əmək bazarının çevikliyi ilə bağlı hansı məsələ nəzərə alınmır?

- ☐ gəlirin əldə edilməsi
- ☒ firmanın istehsal etdiyi məhsulun çeşidi
- ☐ müvəqqəti iş yerində çalışmağı

- ☐ işsizlik riskinin azaldılması
- ☐ işədüzəlmə şansının əldə edilməsi

248 Əmək bazarının çevikliyi hansı aspekt üzrə təhlil olunmur?

- ☐ iş vaxtının və iş rejiminin çevikliyi
- ☒ əhalinin miqrasiyası
- ☐ əmək məsrəflərin ümumi səviyyəsi
- ☐ sahələr üzrə əmək məsrəflərin səviyyəsi
- ☐ əmək mobilliyi

249 Əmək bazarının çevikliyinə nail olunmasında nə nəzərə alınmır:

- ☐ reqlamentləşmiş iş vaxtının dəyişilməsi
- ☒ işçilərin gəlirdə iştirakı
- ☐ işçilərin ümumi və peşə təhsili
- ☐ işçilərin mobilliyi
- ☐ işçilərin fəallığı

250 Əmək bazarının çevikliyinə hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ işçilərin strukturu
- ☒ işçi qüvvəsinin təhlükəsizliyi
- ☐ işçilər arasında rəqabətin səviyyəsi
- ☐ işçi qüvvəsinə çəkilən xərclər
- ☐ dünya əmək bazarına inteqrasiya

251 Əmək bazarının çeviklik göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ işçi qüvvəsinin sahəarası bölgüsü
- ☒ iş yerinin planirovkası
- ☐ işçilərin peşə mobilliyinin səviyyəsi
- ☐ iş vaxtının uzunluğu
- ☐ əmək haqqının çevikliyi

252 Məşğulluq münasibətlərin reallaşmasına təsir edən amillərə daxil deyil:

- ☐ yaşayış yerində istehsalın və əməyin təşkili
- ☒ əhalinin etnoqrafik tərkibi
- ☐ əmək bazarında işçi qüvvəsinə tələb
- ☐ əmək bazarında işçi qüvvəsinin təklifi
- ☐ yaşayış yerinin coqrafik əlamətləri, miqrasiyanın növləri

253 Məşğulluğun səmərəliliyini əks etdirən göstəricilərə daxil deyil:

- ☐ peşə-ixtisas əlamətlər üzrə işçilərin bölgüsünün strukturu
- ☒ əmək ehtiyatlarının formalaşması
- ☐ əmək fəaliyyətində iştirak etmə səviyyəsinə görə əmək ehtiyatlarının tərkib nisbəti
- ☐ əmək qabiliyyətli əhalinin məşğulluq səviyyəsi
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə işçilərin bölgüsünün strukturu

254 İşçi qüvvəsinə tələb və təklifin tarazlaşdırılmasına bilavasitə nə təsir etmir:

- ☐ sosial müdafiəyə xüsusi ehtiyacı olan əhali qrupları üçün yeni iş yerlərinin yaradılması
- ☒ işsizlik müavinətinin minimum məbləğinin artırılması və onun mərhələlərlə minimum yaşayış standartlarına çatdırılması
- ☐ işdən çıxarılmə ehtimalı qarşısında olan işçilərin peşə təhsilinin qabaqcadan təşkil edilməsi
- ☐ boş iş yerləri haqqında vahid informasiya bazasının yaradılması
- ☐ işçilərlə işəgötürənlərin arasında sosial-əmək münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi

255 Milli məşğulluq strategiyasının vəzifələrinə aid deyil:

- ☐ kadr hazırlığı sisteminin fəaliyyətini dinamik inkişaf edən əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırmaq
- ☒ məşğulluğun qeyri-formal və qeydə alınmamış növlərin geniş inkişafı üçün şərait yaratmaq
- ☐ sahibkarlığın, əhəlinin özünü məşğulluğunun inkişafı üçün zəruri şərait yaratmaq, bu sahədə investisiya fəallığı dəstəkləmək
- ☐ iş axtaran və işsiz vətəndaşların sosial müdafiəsini gücləndirmək
- ☐ əmək bazarında tələb və təklif arasında dinamik uyğunluğun gücləndirilməsinə yönəldilmiş institusional infrastrukturunu təkmilləşdirmək

256 Dövlət məşğulluq siyasətinin həyata keçirilməsində hansı əsas prinsipi rəhbər tutur:

- ☐ natamam məşğulluq
- ☒ könüllü məşğulluq
- ☐ məcburi məşğulluq
- ☐ mövsumi məşğulluq
- ☐ izafi məşğulluq

257 Əmək məhsuldarlığı nəyi əks etdirir:

- ☐ əmək intensivliyi
- ☒ əmək sərfinin səmərəlilik dərəcəsi
- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsi
- ☐ əməyin təşkili səviyyəsi
- ☐ iqtisadi artımın göstərici

258 Minimum əmək sərfi ilə maksimum məhsul istehsal etmək nəyi xarakterizə edir?

- ☐ məhsulun maya dəyərini
- ☒ əmək məhsuldarlığını
- ☐ məhsulun həcmi
- ☐ əmək tutumunu
- ☐ əmək intensivliyini

259 Vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalına sərf olunan vaxtın miqdarı nəyin göstəricisidir?

- ☐ əmək haqqının
- ☒ əmək məhsuldarlığının
- ☐ məhsulun maya dəyərinin
- ☐ məhsulun həcmi
- ☐ əmək intensivliyinin

260 Əmək məhsuldarlığının formaları:

- ☐ İqtisadi və fərdi
- ☒ İctimai və fərdi
- ☐ İctimai və kollektiv
- ☐ fərdi və kollektiv
- ☐ İqtisadi və ictimai

261 İctimai əmək məhsuldarlığının əsas göstəricilərinə daxildir:

- ☐ Əhalinin məşğulluq səviyyəsi və renta
- ☒ ÜDM və milli gəlir
- ☐ ÜDM və sahibkarlıq gəliri
- ☐ Əhalinin həyat səviyyəsi və əmək haqqı
- ☐ Əhalinin həyat səviyyəsi və bonuslar

262 Fərdi əmək məhsuldarlığının əsas göstəricilərinə daxildir:

- ☐ Vaxt norması və məhsulun həcmi
- ☒ Hasilat norması və əmək tutumu
- ☐ Hasilat norması və iş vaxtı
- ☐ Say norması və tarif stavkası
- ☐ Say norması və rayon əmsali

263 Əməyin məhsuldar qüvvəsi nəyi əks etdirir?

- ☐ əmək məhsuldarlığının ölçülməsi üsulu
- ☒ əmək məhsuldarlığının artırılmasının potensialı
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması dərəcəsi
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amili
- ☐ əmək məhsuldarlığının səviyyəsi

264 Əmək tutumu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən maliyyə məsrəfləri
- ☒ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əmək məsrəfləri
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xammal məsrəfləri
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən pul vəsaiti
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən enerji məsrəfləri

265 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi qanunu hansı qanunlar sistemində aiddir?

- ☐ mənəvi
- ☒ iqtisadi
- ☐ siyasi
- ☐ sosial
- ☐ riyazi

266 İctimai təkrar istehsalın hansı mərhələsində məhsuldarlıq səviyyəsi müəyyən olunur?

- ☐ istifadə mərhələsi
- ☒ istehsal mərhələsi
- ☐ bölgü mərhələsi

- ☐ mübadilə mərhələsi
- ☐ istehlak mərhələsi

267 İstehsalın səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ mənfəətlilik
- ☒ gəlir vergisi
- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☐ rentabellik
- ☐ fondverimi

268 Əmək məhsuldarlığının neçə formaları var?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

269 Müəssisədə əmək məhsuldarlığının səviyyəsi dedikdə aşağıdakı başa düşülür:

- ☐ fondtutumu
- ☒ bir işçi tərəfindən istehsal olunan məhsulun həcmi
- ☐ mənfəət
- ☐ əməyin fondla silahlandırma
- ☐ fondverimi

270 İctimai əmək məhsuldarlığı nədir?

- ☐ mürəkkəb əməyin məhsuldarlığıdır
- ☒ canlı və əşyalasmış əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ canlı əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ əşyalasmış əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ kollektiv əməyin məhsuldarlığıdır

271 Fərdi əmək məhsuldarlığı nədir?

- ☐ sadə əməyin məhsuldarlığıdır
- ☒ canlı əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ mürəkkəb əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ əşyalasmış əməyin məhsuldarlığıdır
- ☐ kollektiv əməyin məhsuldarlığıdır

272 Əmək məhsuldarlığı hansı sosial-iqtisadi proseslərə təsir göstərmir?

- ☐ iş vaxtının azaldılması və asudə vaxtın artmasına
- ☒ inflyasiya prosesinin sürətləndirməsinə
- ☐ ÜDM və milli gəlirin artım tempinə
- ☐ müəssisə və təşkilatların və milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinə
- ☐ əhəlinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə

273 Əmək məhsuldarlığının artması nəyə təsir göstərmir?

- ☐ asudə vaxtın artmasına
- ☒ əhalinin sağlamlıq vəziyyətinə
- ☐ ictimai məhsulun artım tempinə
- ☐ milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliyinə
- ☐ əhalinin həyat səviyyəsinə

274 Hasilat normalarının yerinə yetirilməsi üçün hansı şərt mütləq deyil:

- ☐ istehsalatın vaxtlı-vaxtında su, qaz, elektrik enerjisi və digər enerji daşıyıcıları ilə təmin olunması
- ☒ işçilərin şəxsi xidmət növləri ilə təmin olunması
- ☐ əməyin mühafizəsi, texniki təhlükəsizlik və təhlükəsiz əmək şəraiti
- ☐ maşın, dəzgah və mexanizmlərin normal vəziyyətdə işləməsi
- ☐ işçilərin material və alətlərlə lazımı səviyyədə təmin olunması

275 İstehsalın səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ mənfəət
- ☒ məhsulun maya dəyəri
- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☐ rentabellik
- ☐ əməyin səmərəliliyi

276 Əmək intensivliyi səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ əməyə münasibət və əməyin gərginliyi
- ☒ əməyin xarakteri və ondan məmnun qalma dərəcəsi
- ☐ iş vaxtının davamı və ondan istifadə səviyyəsi,
- ☐ istehsalın texniki və texnoloji səviyyəsinin yüksəldilməsi,
- ☐ əməyin ödənilməsi və əməyin normalaşdırılması,

277 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi qanunu hansı qanunlar sistemində aiddir?

- ☐ fiziki
- ☒ iqtisadi
- ☐ hüquqi
- ☐ sosial
- ☐ statistik

278 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri əhatəlilik baxımından necə bölünür?

- ☐ iqtisadi və ictimai
- ☒ global və lokal
- ☐ dünya və ölkə üzrə
- ☐ şəhər və kənd üzrə
- ☐ formal və qeyri-formal

279 Əmək məhsuldarlığın global amillərinə daxil deyil:

- ☐ əhalinin iqtisadi fəallıq səviyyəsi

- ☒ əhalinin ailə tərkibi
- ☐ əhalinin sayı
- ☐ əhalinin əmək qabiliyyətliyi
- ☐ əhalinin məşğulluq səviyyəsi

280 Əmək məhsuldarlığın lokal amillərinə daxil deyil:

- ☐ işçinin əmək məhsuldarlığının səviyyəsini saxlamaqda marağı
- ☒ işçinin himayəlilik yükü
- ☐ işçinin əmək vərdisləri
- ☐ işçinin təcrübəsi
- ☐ mövcud əmək ənənələri

281 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri istiqamət baxımından hansı qruplara ayrılır?

- ☐ elmi-texniki, sosial-iqtisadi, təşkilati
- ☒ maddi-texniki, iqtisadi-təşkili, sosial-psixoloji
- ☐ elmi-texniki, sosial-təşkilati, iqtisadi
- ☐ texnoloji, ictimai-iqtisadi, psixo-fizioloji
- ☐ təşkilati-texniki, mexaniki, sosial-psixoloji

282 Əmək məhsuldarlığının səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ İstehsalın texnoloji səviyyəsi
- ☒ məhsulun keyfiyyəti
- ☐ iş vaxtından istifadə
- ☐ iş vaxtının davamı
- ☐ İstehsalın texniki səviyyəsi

283 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin maddi-texniki amillərinə daxil deyil:

- ☐ mövcud avadanlıqların təkmilləşdirilməsi
- ☒ istehsalın idarəedilməsinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ istehsal prosesinin avtomatlaşdırılması
- ☐ qabaqcıl texnologiyanın tətbiqi
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması

284 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin təşkilati amillərinə daxil deyil:

- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi
- ☒ yeni növ xammaldan istifadə
- ☐ istehsalın idarəedilməsinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ əlverişli əmək şəraitinin yaradılması
- ☐ istehsal sahəsində çalışanların ixtisas səviyyəsinin artırılması

285 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin iqtisadi amillərinə daxil deyil:

- ☐ əməyin stimullaşdırılmasının təkmilləşdirilməsi
- ☒ əmək kollektivində sosial münasibətlərin yaxşılaşdırılması
- ☐ iş vaxtından istifadənin yaxşılaşdırılması
- ☐ əməyin elmi təşkilinin tətbiqi

- ☐ maddi stimullaşdırma sisteminin yeniləşməsi

286 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin ən mühüm amili:

- ☐ sosial siyasət
☒ elmi-texniki tərəqqidir
☐ texnoloji proseslər
☐ maddi-texniki baza
☐ iqtisadi münasibətlər

287 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri istiqamət baxımından neçə qrupa ayrılır?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

288 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri istiqamət baxımından neçə qrupa ayrılır?

- ☐ 6.0
☒ 3.0
☐ 2.0
☐ 4.0
☐ 5.0

289 Əmələgəlmə miqyasına görə əmək məhsuldarlığının artırılması ehtiyatları neçə qrupa ayrılır?

- ☐ 6.0
☒ 3.0
☐ 2.0
☐ 4.0
☐ 5.0

290 Əmələgəlmə miqyasına görə əmək məhsuldarlığının artırılması ehtiyatlarına aiddir:

- ☐ müəssisədaxili, sexdaxili, briqadadaxili
☒ xalq təsərrüfatı, sahə, müəssisədaxili
☐ xalq təsərrüfatı, sahələrarası, rayondaxili
☐ region, ərazi, sexdaxili
☐ region, qəsəbə, müəssisədaxili

291 Fərdi əmək məhsuldarlığının səviyyəsinin əsas göstəriciləri:

- ☐ vaxt norması və əmək tutumu
☒ hasilat norması və əmək tutumu
☐ vaxt norması və xidmət norması
☐ məhsulun həcmi və say norması
☐ hasilat norması və məhsulun maya dəyəri

292 Saf məhsul necə müəyyən olunur?

- ☐ ümumi məhsul çıxışın idarəetmə heyətinin saxlanması ilə əkilən xərclər
- ☒ ümumi məhsul çıxışın istehsalatda bütün maddi məsrəflər
- ☐ ümumi məhsul çıxışın onun realizə olunması ilə əkilən məsrəflər
- ☐ ümumi məhsul çıxışın iş qüvvəsinin saxlanması ilə əkilən xərclər
- ☐ ümumi məhsul çıxışın əməyin mühafizə tədbirlərinə ayrılan vəsait

293 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsində məhsulun həcmi xarakterizə edən əsasən hansı göstəricidən istifadə olunur?

- ☐ rəqabət qabiliyyətli məhsul
- ☒ normativ-saf məhsul
- ☐ ümumi məhsul
- ☐ əmtəə məhsul
- ☐ realizə olunmuş məhsul

294 Tikintidə əsasən əmək məhsuldarlığının hansı göstəricisi istifadə olunur?

- ☐ normativ-saf məhsul
- ☒ əməlin normativ dəyəri
- ☐ hasilat
- ☐ əmək tutumu
- ☐ ümumi məhsul

295 Fərdi əmək məhsuldarlığının müəyyən olunması hansı səviyyədə mövcuddur?

- ☐ regional səviyyədə
- ☒ mikrosəviyyədə
- ☐ beynəlxalq səviyyədə
- ☐ ümumilli səviyyədə
- ☐ makrosəviyyədə

296 İş vaxtı itkilərinin azaldılması ehtiyatları hansı səviyyədə əmək məhsuldarlığının artırılması ehtiyatlarına daxildir?

- ☐ beynəlxalq səviyyədə
- ☒ mikrosəviyyədə
- ☐ makrosəviyyədə
- ☐ ümumilli səviyyədə
- ☐ regional səviyyədə

297 İş vaxtı itkilərinin azaldılması ehtiyatları hansı qrup əmək məhsuldarlığının artırılması ehtiyatlarına daxildir?

- ☐ əmək məhsuldarlığının sahələrarası ehtiyatları
- ☒ əmək məhsuldarlığının artırılmasının müəssisədaxili ehtiyatları
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılmasının xalq təsərrüfatı miqyaslı ehtiyatları
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılmasının sahə ehtiyatları
- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılmasının rayon ehtiyatları

298 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsi üsulları hansılardır?

- ☐ mexaniki, rəşional, texniki

- ☒ natural, əmək, dəyər
- ☐ natural, optimal, dialektik
- ☐ əmək, rəşional, ərqonomik
- ☐ analitik, statistik, dəyər,

299 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin natural üsulunun tətbiq dairəsi:

- ☐ yalnız sənayedə
- ☒ eynicinsli məhsul istehsalında
- ☐ müəssisədaxili bölmələrdə
- ☐ istehsalın bütün səviyyələrində
- ☐ yalnız kənd təsərrüfatında

300 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin əmək üsulunun tətbiq dairəsi:

- ☐ yalnız kənd təsərrüfatında
- ☒ müəssisədaxili bölmələrdə
- ☐ eynicinsli məhsul istehsalında
- ☐ istehsalın bütün səviyyələrində
- ☐ yalnız sənayedə

301 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin dəyər üsulunun tətbiq dairəsi:

- ☐ yalnız sənayedə
- ☒ istehsalın bütün səviyyələrində
- ☐ eynicinsli məhsul istehsalında
- ☐ müəssisədaxili bölmələrdə
- ☐ yalnız kənd təsərrüfatında

302 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsi üsulları hansı sahələrdə istifadə olunur?

- ☐ elm və təhsil sahəsində
- ☒ istehsal sahələrində
- ☐ qeyri-maddi istehsal sahələrində
- ☐ xidmət sahələrində
- ☐ sosial sferalarda

303 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin neçə üsulu var?

- ☐ 6.0
- ☒ 3.0
- ☐ 2.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

304 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin natural üsulunun ifadəsinə daxil deyil:

- ☐ litr
- ☒ manat
- ☐ ədəd
- ☐ metr

☐ ton

305 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin dəyər üsulunun ifadəsinə daxildir:

- ☐ litr
☒ manat
☐ ədəd
☐ kq
☐ ton

306 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin əmək üsulunun ifadəsinə daxildir:

- ☐ istehsal norması
☒ norma-saat
☐ say norması
☐ hasilat norması
☐ xidmət norması

307 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin dəyər üsulunun tətbiq olunma sahəsinə:

- ☐ dar
☒ məhdudiyyət qoyulmayıb
☐ məhduddur
☐ qarışıq
☐ geniş

308 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin əmək üsulunun tətbiq olunma sahəsi:

- ☐ müəyyəndir
☒ məhduddur
☐ əhatəlidir
☐ məhdudiyyət qoyulmur
☐ qeyri-müəyyəndir

309 Əmək metodunun tətbiqinin əsasını nə təşkil edir?

- ☐ müəssisədə daxili münasibətlərin quruluşu
☒ müəssisədə əməyin normalaşdırılmasının təşkili səviyyəsi
☐ müəssisədə iş yerlərinə xidmətin təşkili
☐ müəssisədə iş yerlərinin təşkili səviyyəsi
☐ müəssisədə işçi qüvvəsinin ixtisas səviyyəsi

310 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin dəyər üsulunun əsasını nə təşkil edir?

- ☐ istehsal olunan məhsulun əmtəə forması
☒ istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsi
☐ istehsal olunan məhsulun natural formada ifadəsi
☐ istehsal olunan məhsulun keyfiyyət ifadəsi
☐ istehsal olunan məhsulun kəmiyyət ifadəsi

311 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin natural üsulunun əsasını nə təşkil edir?

- ☐ pul formasında ölçü vahidləri
- ☒ cinsi ölçü vahidləri
- ☐ ergonomik ölçü vahidləri
- ☐ statistik ölçü vahidləri
- ☐ əmək ölçü vahidləri

312 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin natural üsulunun əsas nöqsanları:

- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsindən, əmək intensivliyindən asılıdır
- ☒ tətbiq dairəsi məhduddur, yalnız eyni cinsli məhsul istehsalında istifadə olunur
- ☐ normaların keyfiyyətindən, normativ bazanın səviyyəsindən asılıdır
- ☐ məhsulun qiymətindən, çeşidindən, kooperasiya əlaqələrindən, hazır məhsulla bitməmiş istehsal arasındakı nisbətdən asılıdır
- ☐ əmək intensivliyindən, əməyin mürəkkəbliyindən asılıdır

313 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin əmək üsulunun əsas nöqsanları:

- ☐ məhsulun qiymətindən, çeşidindən, kooperasiya əlaqələrindən, hazır məhsulla bitməmiş istehsal arasındakı nisbətdən asılıdır
- ☒ tətbiq dairəsi məhduddur, yalnız əməyin səmərəli normalaşdırılmasına malik olan istehsalatda istifadə olunur
- ☐ əmək intensivliyindən, əməyin mürəkkəbliyindən asılıdır
- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsindən, əmək intensivliyindən asılıdır
- ☐ normaların keyfiyyətindən, normativ bazanın səviyyəsindən asılıdır

314 Əmək məhsuldarlığının ölçülməsinin dəyər üsulunun əsas nöqsanları:

- ☐ normaların keyfiyyətindən, normativ bazanın səviyyəsindən asılıdır
- ☒ məhsulun qiymətindən, çeşidindən, kooperasiya əlaqələrindən, hazır məhsulla bitməmiş istehsal arasındakı nisbətdən asılıdır
- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsindən, əmək intensivliyindən asılıdır
- ☐ əmək intensivliyindən, əməyin mürəkkəbliyindən asılıdır
- ☐ tətbiq dairəsi məhduddur, yalnız eyni cinsli məhsullar istehsalında istifadə olunur

315 Əmək bazarında əmək haqqı nədir?

- ☐ dəyərin pulla ifadəsidir
- ☒ iş qüvvəsinin qiymətidir
- ☐ əməyin səmərəliliyinin nəticəsidir
- ☐ məhsulun qiymətidir
- ☐ iş vaxtının dəyəridir

316 Əmək haqqının ən əsas funksiyaları:

- ☐ idarəetmə, mövqe, qiymətləndirmə
- ☒ təkrar istehsal, stimullaşdırma, mövqe
- ☐ planlaşdırma, idarəetmə, stimullaşdırma
- ☐ qiymətləndirmə, stimullaşdırma, tənzimlənmə
- ☐ uçot, qiymətləndirmə, təkrar istehsal

317 Əmək haqqının təşkili ünsürləri:

- ☐ əməyin ödənilməsi fondu, tarif sistemi, əməyin təşkili

- ☒ əmək haqqının forma və sistemləri, əməyin normalaşdırılması, tarif sistemi
- ☐ əməyin təşkili, əməyin stimullaşdırılması, tarif sistemi
- ☐ mükafatlandırma, tarif sistemi, əməyin qiymətləndirilməsi
- ☐ əməyin motivləşdirilməsi, əməyin normalaşdırılması, əmək haqqı fondu

318 Əmək haqqının təşkili prinsiplərinə aid deyil:

- ☐ bərabər əməyə görə bərabər haqqın verilməsi
- ☒ əməyin uçotu və planlaşdırılması
- ☐ əməyin keyfiyyəti və kəmiyyəti
- ☐ əmək şəraitinin nəzərə alınması
- ☐ əmək məhsuldarlığı ilə əmək haqqı arasındakı nisbət

319 Əməyin ödənilməsinin əsas funksiyalarına aid deyil:

- ☐ tənzimləmə
- ☒ təşkil etmə
- ☐ təkrar istehsal
- ☐ mövqe
- ☐ stimullaşdırma

320 Həyat səviyyəsi baxımından əmək haqqının hansı növləri mövcuddur?

- ☐ vaxtamuzd və işəmuzd əmək haqqı
- ☒ nominal və real əmək haqqı
- ☐ əsas və əlavə əmək haqqı
- ☐ fərdi və xüsusi əmək haqqı
- ☐ müstəqim və qeyri-müstəqim əmək haqqı

321 Əməyin kəmiyyəti nə ilə ölçülür?

- ☐ vaxt norması
- ☒ işlənmiş iş vaxtının miqdarı
- ☐ iş gününün uzunluğu
- ☐ məhsulun kəmiyyəti
- ☐ istehsal norması

322 Əməyin keyfiyyəti nə ilə xarakterizə olunur?

- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsi, son nəticəsi, məhsulun keyfiyyəti
- ☒ əməyin mürəkkəbliyi, intensivliyi, gərginliyi
- ☐ əməyin məhsuldarlığı, səmərəliliyi, iş vaxtından istifadə dərəcəsi
- ☐ əməyin normalaşdırılması, stimullaşdırılması, işçilərin əməyə uyğunlaşması
- ☐ əmək ehtiyatları, qabiliyyəti, normaları

323 Həyat səviyyəsi baxımından əmək haqqının neçə növü mövcuddur?

- ☐ 5.0
- ☒ 2.0
- ☐ 1.0
- ☐ 3.0

☐ 4.0

324 Əməyin ödənilməsi hansı səviyyədə mövcuddur?

- ☐ ümumdünya
☒ mikroiktisadi
☐ makroiqtisadi
☐ beynəlxalq
☐ ölkələrarası

325 Əhalinin real gəlirlərin səviyyəsinə ilk növbədə nə təsir göstərir?

- ☐ bayram günlərin sayı
☒ istehlak qiymətlərin səviyyəsi
☐ kömrük kvotaları
☐ aksizlər
☐ asudə vaxtın həcmi

326 Minimum əməkhaqqı hansı növ normativlərə aiddir?

- ☐ fizioloji
☒ sosial
☐ siyasi
☐ ictimai
☐ beynəlxalq

327 Əmək haqqının əsas funksiyalarına aid deyil:

- ☐ alıcıq qabiliyyətinin formalaşdırılması
☒ nəzarət
☐ təkrar istehsal
☐ stimullaşdırma
☐ mövqe

328 Əmək haqqının formalaşdırılmasına neçə qrup amil təsir göstərir?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

329 Gəlirlərin dövlət tənzimlənməsinin əsas istiqamətlərinə daxil edilmir:

- ☐ Vahid tarif sisteminin müəyyən olunması
☐ Vahid tarif-ixtisas sorğu kitabçaları
☐ minimum pensiya məbləğinin təsdiq edilməsi
☒ sahibkarlıq gəlirin müəyyən edilməsi
☐ minimum əməkhaqqının təsdiq edilməsi

330 Əməkhaqqı dedikdə mizdlü işçinin aşağıdakı yolla əldə olunan gəlir başa düşülür:

- ☐ əmlakın icarəyə verilməsi
- ☒ öz işçi qüvvəsinin satışı
- ☐ şəxsi biznesindən
- ☐ mənfəətdə iştirak
- ☐ şəxsi yardımçı təsərrüfatı məhsullarının satışı

331 Hal-hazırda minimum əməkhaqqının məbləği nə qədərdir?

- ☐ 100 manat
- ☒ 105 manat
- ☐ 85 manat
- ☐ 90 manat
- ☐ 95 manat

332 Əmək haqqının strukturuna daxil deyil:

- ☐ mükafatlar
- ☒ maddi yardım
- ☐ əmək haqqının tarif hissəsi
- ☐ stimullaşdırıcı əlavələr
- ☐ əlavələr və kompensasiyalar

333 Mükafatlandırmanın hansı formaları var?

- ☐ birbaşa və dolay
- ☒ fərdi və kollektiv
- ☐ işəməzd və vaxtəməzd.
- ☐ ümumi və xüsusi
- ☐ əsas və əlavə

334 Əmək haqqının tənzimlənməsinin növlərinə aiddir:

- ☐ rəqabət, maliyyə, vergi
- ☒ dövlət, bazar, həmkarlar ittifaqları
- ☐ inhisar, plan, indekativ.
- ☐ strateji, taktiki, operativ.
- ☐ inzibati, bazar, plana uyğun

335 Əmək haqqının formalaşdırılmasına təsir edən bazar amillərinə daxil deyil:

- ☐ istehlak malların və xidmətlərin qiymətlərində dəyişiklik
- ☒ işçinin sağlamlıq vəziyyəti
- ☐ əmək bazarında təklif və tələb
- ☐ işəgötürən üçün insan resursunun yararlılığı
- ☐ resursların bir-biri ilə əvəz olunması

336 Əmək haqqının formalaşdırılmasına təsir edən əsas qeyri-bazar amillərinə aiddir:

- ☐ əmək haqqının rəqabət əsasında tənzimlənməsi
- ☒ əmək haqqının dövlət tənzimlənməsi
- ☐ əmək haqqının bazar tənzimlənməsi

- ☐ əmək haqqının təklif və tələb əsasında tənzimlənməsi
- ☐ əmək haqqının dəyər qanunu əsasında tənzimlənməsi

337 Əmək haqqının tənzimlənmə səviyyəsinə daxil deyil:

- ☐ müəssisə
- ☒ bələdiyyə
- ☐ dövlət
- ☐ region
- ☐ sahə

338 Minimum əmək haqqı hansı növ normativlərə aiddir

- ☐ texniki
- ☒ sosial
- ☐ fiziki
- ☐ hüquqi
- ☐ beynəlxalq

339 Əməyin ödənilməsi işin hansı nəticələrinə görə həyata keçirilir?

- ☐ formal və qeyri-formal
- ☒ fərdi və kollektiv
- ☐ ictimai və fərdi
- ☐ kollektiv və xüsusi
- ☐ lokal və qlobal

340 Büdcə sahəsində əməyin ödənilməsinin dövlət konsepsiyasına daxil deyil:

- ☐ ödənişli məzuniyyətin verilməsi
- ☒ əməyin ödənilməsinin müəyyən formasının seçimi
- ☐ Vahid tarif cədvəlin mövcudluğu
- ☐ 1 dərəcəli tarif stavkanın mütləq məbləği
- ☐ işçilərə Əmək Məcələsində nəzərdə tutulan əlavə və artırma pul vəsaitlərin ödənilməsi

341 İşçinin əmək fəaliyyəti üzrə gəlirlərinə aid deyil:

- ☐ mükafat
- ☒ müxtəlif lotereyalar üzrə uduşlar
- ☐ əmək haqqı
- ☐ əmək (işləmək) qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi dövründə ödənişlər
- ☐ müəssisənin əmlakına əmanətlər, səhmlər üzrə gəlirlər

342 İstehsal amilləri üzrə gəlirlərə aiddir:

- ☐ Varislik
- ☒ Əmək haqqı
- ☐ Təqaüd
- ☐ Müavinət
- ☐ Stipendiya

343 Transfərtlərə aid edilir:

- ☐ Mükafat
- ☒ Təqaüd
- ☐ Əmək haqqı
- ☐ Sahibkarlıq gəliri
- ☐ Qonorar

344 Bazar prinsiplərinə əsaslanan iqtisadi sistemdə əmək haqqının ödənilməsində nəzərə alınır:

- ☐ müəssisədə fərdi əmək haqqının hesablama mexanizmi
- ☒ əmək kollektivində qarşılıqlı münasibətlərin tənzimlənməsi
- ☐ əmək bazarın konyunkturası
- ☐ dövlət tənzimlənməsi
- ☐ müqavilə yolu ilə tənzimləmə

345 Əməyin ödənilməsində nəzərə alınan əsas obyektiv bazar amillərinə aid deyil:

- ☐ rəqabət və mənfəət
- ☒ firmanın investisiya fəaliyyəti
- ☐ işçi qüvvəsinin qiyməti
- ☐ əmək vasitələrinin və hazır məhsulun qiymətləri
- ☐ əmtəə satışı bazarı və onun konyunkturası

346 Əmək haqqının artırılması məqsədilə həmkarlar ittifaqı təşkilatı tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə aid deyil:

- ☐ işsizliyin artırılmasına və əməyin ödənilməsinin aşağı düşməsinə səbəb olan istehsalın inhisarçılığına qarşı mübarizə
- ☒ işçilərin sağlamlıq vəziyyətinin yaxşılaşdırılması
- ☐ əməyin intensivliyinin azalması hesabına əmək bazarında təklifin məhdudlaşdırılması
- ☐ kollektiv müqavilə bağlanan zaman işəgötürənlərlə danışıq prosesində iştirak
- ☐ əməyə tələbin artırılmasını və məşğulluğun inkişafını təmin edən istehsal sahələrin genişlənməsinə dəstək

347 İşçi qüvvəsinin qiyməti hansı iki tərəfin qarşılıqlı əlaqənin əsasında yaranır?

- ☐ işəgötürən və təhsil müəssisə
- ☒ işəgötürən və müddəli işçi
- ☐ işəgötürən və məşğulluq xidməti
- ☐ müddəli işçi və məşğulluq xidməti
- ☐ müddəli işçi və ixtisasartırma təşkilatı

348 İşçi qüvvəsinin qiymətinə təsir edən amillərə daxil deyil:

- ☐ həmkarlar ittifaqı təşkilatın fəaliyyəti
- ☒ işçilərin yaş-cins tərkibi
- ☐ işçilərin əməyinin mürəkkəblilik dərəcəsi
- ☐ əmək bazarında alıcıların və satıcıların mövqeyi
- ☐ işsizlik səviyyəsi

349 Əlavə əmək haqqına aid deyil:

- ☐ əlavə işlərə görə ödənilən pul vəsaiti
- ☒ işəməzd əmək haqqı
- ☐ işəməzd əlavə qazanc
- ☐ işdə reqlamentləşdirilmiş və məcburi fasilələrə görə ödəmələr
- ☐ birdəfəlik mükafatlar

350 İşçinin əmək haqqı məbləğindən hansı ödənişlər tutulmur:

- ☐ mühasibat tərəfindən ehtiyatsızlıqla səhvən yerinə yetirilən riyazi əməliyyatlar nəticəsində artıq verilmiş məbləğlər
- ☒ işçinin maddi vəziyyətinə görə ona verilən yardımın məbləği
- ☐ qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergilər, sosial sığorta haqları və digər icbari ödəmələr
- ☐ işçinin təqsiri üzündən vurduğu ziyanın məbləği
- ☐ xidməti ezamiyyətə göndərilən işçiyə avans olaraq verilmiş ezamiyyətə xərclərinin artıq qalmış borc məbləği

351 Əsas əməkhaqqına aid deyil:

- ☐ mükafat
- ☒ işdən azad olunması ilə bağlı müavinət
- ☐ faktiki işlənmiş vaxta görə ödənilən əməkhaqqı
- ☐ normal iş şəraitindən kənara çıxma ilə bağlı əlavə ödəmələr
- ☐ iş vaxtından artıq görülmə işə görə ödənilən əmək haqqı

352 Əlavə əməkhaqqına aid deyil:

- ☐ işdən azad olunması ilə bağlı müavinət
- ☒ faktiki işlənmiş vaxta görə ödənilən əməkhaqqı
- ☐ məzuniyyətlə bağlı ödəniş
- ☐ dövlət və ictimai vəzifələrinin yerinə yetirilməsi vaxtının ödənişi
- ☐ süd verən anaların işdəki fasilələrin ödənilməsi

353 Real əməkhaqqının səviyyəsindəki dəyişikliklərin müəyyən edilməsi üçün nominal əməkhaqqının aşağıdakı göstəricilərin dinamikası ilə müqaisə etmək lazımdır:

- ☐ milli valyutanın məzənnəsi
- ☒ mal və xidmətlərin qiymətlərinin səviyyəsi
- ☐ vergi dərəcələri
- ☐ iş həftənin uzunluğu
- ☐ əmək məhsuldarlığının artımı

354 İnsanların istehlak səviyyəsini daha obyektiv şəkildə xarakterizə edən gəlir növü aşağıdakıdır:

- ☐ minimum gəlir
- ☒ real gəlir
- ☐ nominal gəlir
- ☐ sərəncamında olan gəlir
- ☐ milli gəlir

355 Əməkhaqqının dövlət tənzimlənməsi necə ifadə olunur?

- ☐ sosial tərəfdaşlıq sistemində iştirak

- ☒ dövlət tərəfindən minimum əməkhaqqı səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- ☐ istehsal amilləri arasında gəlirlərin bölüşdürülməsi
- ☐ planlı-bölgü sisteminin yaradılması
- ☐ mənfəət vergisinin dərəcələrinin müəyyən edilməsi

356 Tarif-ixtisas sorğu kitabçaları nəyin təşkili ünsürüdür?

- ☐ əməyin elmi təşkilinin
- ☒ tarif sisteminin
- ☐ əməyin təşkilinin
- ☐ iş yerlərinin təşkilinin
- ☐ istehsal prosesinin

357 Tarif sisteminin əsas ünsürləri:

- ☐ əmək normaları, mükafat, tarif cədvəli, minimum əmək haqqı
- ☒ tarif cədvəli, tarif maaşları, tarif - ixtisas sorğu kitabçaları, əmək haqqına əlavə edilən rayon əmsalları
- ☐ tarif cədvəli, əmək haqqı, əməyin normalaşdırılması, iş vaxtı fondu
- ☐ tarif maaşları, mükafat, əməyin kəmiyyəti, əmək haqqına əlavə edilən rayon əmsalları
- ☐ tarif-ixtisas sorğu kitabçaları, əmək haqqı, əməyin reduksiyası, tarif dərəcələri

358 Tarif sisteminin başlıca məqsədi:

- ☐ əhəlinin həyat səviyyəsini yüksəltmək
- ☒ müxtəlif əmək növləri üçün əsaslandırılmış tarif maaşlarını tətbiq etmək
- ☐ əməyi səmərəli təşkil etmək
- ☐ əməyin kəmiyyətini nəzərə almaq
- ☐ əmək fəaliyyətini motivləşdirmək

359 Tarif-ixtisas sorğu kitabçaları neçə bölmədən ibarətdir?

- ☐ 5.0
- ☒ 3.0
- ☐ 4.0
- ☐ 6.0
- ☐ 2.0

360 Azərbaycan Respublikasında vahid tarif cədvəli neçə dərəcədən ibarətdir?

- ☐ 23.0
- ☒ 19.0
- ☐ 15.0
- ☐ 20.0
- ☐ 25.0

361 Birinci dərəcəli fəhlənin tarif maaşı hansı səviyyədə müəyyən edilir?

- ☐ yaşayış minimum
- ☒ minimum əmək haqqı
- ☐ minimum istehlak səbəti
- ☐ yoxsulluq həddi

☐ orta aylıq əmək haqqı

362 Ölkəmizdə vahid tarif cədvəli hansı kateqoriyadan olan işçilər üçün nəzərdə tutulur?

- ☐ yuxarı vəzifəli şəxslər
☒ fəhlə və qulluqçular
☐ ailə təsərrüfatında məşğul olanlar
☐ fermerlər
☐ sahibkarlar

363 Tarif-ixtisas sorğu kitabçaları hansı kateqoriyadan olan işçilər üçün nəzərdə tutulmur?

- ☐ rəhbərlər
☒ sahibkarlar
☐ fəhlələr
☐ qulluqçular
☐ köməkçi fəhlə

364 İşçinin tarif maaşı hansı mühüm göstərici əsasında müəyyən olunur?

- ☐ əməyin sadəliyi
☒ əməyin mürəkkəbliyi
☐ əməyin təhlükəsizliyi
☐ əməyin ağırlığı
☐ əməyin gərginliyi

365 Tarif sisteminin neçə əsas ünsürü var?

- ☐ 5.0
☒ 3.0
☐ 1.0
☐ 2.0
☐ 4.0

366 Azərbaycan Respublikasında vahid tarif cədvəlinin tətbiqində neçə amil nəzərə alınır?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

367 Azərbaycan Respublikasında vahid tarif cədvəlinin tətbiqində hansı amillər nəzərə alınır?

- ☐ əmək tutumu və gərginliyi
☒ əməyin mürəkkəbliyi və işçinin ixtisas səviyyəsi
☐ əməyin təşkili və nizam-intizam
☐ əməyin sadəliyi və şəraiti
☐ əməyin təhlükəsizliyi və intensivliyi

368 Ölkəmizdə vahid tarif cədvəli hansı kateqoriyadan olan işçilər üçün nəzərdə tutulur?

- ☐ qeydiyyatda düşməyən məşğul olanlar
- ☒ iqtisadiyyatda məşğul olanlar
- ☐ məşğulluq xidmətində işsiz kimi qeydiyyatda olanlar
- ☐ şəxsi və yardımçı təsərrüfatda çalışanlar
- ☐ əyani bölmədə təhsil alanlar

369 Tarif-ixtisas sorğu kitabçaları hansı kateqoriyadan olan işçilər üçün nəzərdə tutulmur?

- ☐ rəhbər işçilər
- ☒ qeydiyyatda düşməyən məşğul olanlar
- ☐ fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ qulluqçular

370 Azərbaycanda minimum əmək haqqı necə müəyyən olunur?

- ☐ işəgötürənlərin razılığı ilə
- ☒ Ölkə Prezidentin əmri ilə
- ☐ Bazar konyunkturası ilə
- ☐ işçi qüvvəsinin dəyəri ilə
- ☐ tarif cədvəli ilə

371 Tarif ixtisas sorğu kitabçasının bölmələri necə adlanır?

- ☐ "işin texnologiyası", "müəyyən etməlidir", "işin elementləri"
- ☒ "işin xarakteri", "bilməlidir", "işin nümunəsi"
- ☐ "işin mürəkkəbliyi", "öyrənməlidir", "işin məzmunu"
- ☐ "işin intensivliyi", "çalışmalıdır", "işin mahiyyəti"
- ☐ "işin keyfiyyəti", "oxumalıdır", "işin quruluşu"

372 Tarif cədvəli nəyi müəyyən edir?

- ☐ Əməyin intensivliyini.
- ☒ Əməyin tarif üzrə ödənilməsi nisbəti və ya fərqlərini.
- ☐ Əməyin kəmiyyətini.
- ☐ Əmək haqqının sistemlərini
- ☐ Əməyin normalaşdırılmasını.

373 Tarif-ixtisas sorğu kitabçalarının əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- ☐ İş qənaətlilik dərəcəsinə görə müqayisə etməkdən
- ☒ İş mürəkkəblik dərəcəsinə görə müqayisə etməkdən
- ☐ İş keyfiyyət dərəcəsinə görə müqayisə etməkdən
- ☐ İş məsuliyyətlik dərəcəsinə görə müqayisə etməkdən
- ☐ İş əhəmiyyətlik dərəcəsinə görə müqayisə etməkdən

374 Tarif sistemində nəzərə alınan əsas amillərə daxil deyil:

- ☐ əməyin keyfiyyəti
- ☒ əmək vasitələri
- ☐ əməyin mürəkkəbliyi

- ☐ ixtisas səviyyəsi
- ☐ əmək şəraiti

375 Tarif maaşları hansı vaxt müddəti üçün müəyyən olunur?

- ☐ rüb, ay, həftə
- ☒ ay, gün, saat
- ☐ il, ay, həftə
- ☐ il, rüb, ay
- ☐ ay, həftə, gün

376 Tarif maaşı əmək haqqının əsas hissəsi kimi hansı göstəricilər əsasında müəyyən olunur?

- ☐ işçinin attestasiyasının nəticələri, işin həcmi və keyfiyyəti
- ☒ işin mürəkkəbliyi, əməyin gərginliyi və işçinin ixtisas səviyyəsi
- ☐ istehsalın səmərəliliyi, işin keyfiyyəti və işçinin ixtisas səviyyəsi
- ☐ işin mürəkkəbliyi, işin yekunları və işçinin əmək intizamı
- ☐ işin keyfiyyəti, əmək şəraiti və əməyin gərginliyi

377 Hər dərəcəyə müvafiq tarif əmsalının verilməsi əsasında tərtib olunan dərəcələr şkalası necə adlanır?

- ☐ tarif maaşı
- ☒ tarif cədvəli
- ☐ tarif planı
- ☐ tarif sistemi
- ☐ tarif göstəricisi

378 Əmək şəraitinə görə tarif maaşların fərqləndirilməsinə daxil deyil:

- ☐ əmək şəraitinin soyuqluq dərəcəsi
- ☒ əmək şəraitinin sərinlik dərəcəsi
- ☐ əmək şəraitinin ağırlıq dərəcəsi
- ☐ əmək şəraitinin zərərlik dərəcəsi
- ☐ əmək şəraitinin istilik dərəcəsi

379 Tarif cədvəlin diapazonu nəyi əks etdirir:

- ☐ tarif əmsallarının xüsusi çəkisi
- ☒ əvvəlki və sonuncu tarif əmsallarının nisbəti
- ☐ tarif əmsalının cəmi
- ☐ tarif əmsallarının fərqi
- ☐ tarif əmsallarının əmək haqqına nisbəti

380 Əmək haqqı formalarının seçimində hansı məsələlər nəzərə alınır?

- ☐ işin keyfiyyəti
- ☒ əmək cismi
- ☐ avadanlığın xüsusiyyətləri
- ☐ texnologiyaların xüsusiyyətləri
- ☐ əməyin təşkilinin xüsusiyyətləri

381 Əməyin ödənilməsinin kollektiv forması nə ilə bağlıdır?

- ☐ iş və istirahət rejimi ilə
- ☒ briqada formasında əməyin təşkili ilə
- ☐ istehsal prosesinin təşkili ilə
- ☐ əmək bölgüsü və əmək kooperasiyasının təşkili ilə
- ☐ əmək resurslarının idarə olunması ilə

382 Əmək haqqının əsas formaları hansılardır?

- ☐ müstəqim və qeyri-müstəqim
- ☒ vaxtamuzd və işəmuzd
- ☐ kollektiv və fərdi
- ☐ mütərəqqi və mükafatlı
- ☐ günlük və aylıq

383 İşəmuzd əmək haqqı formasının tətbiq olunma şərtlərinə daxil deyil:

- ☐ məhsul istehsalında fəhlənin son əmək nəticələrində əks oluna bilməsi
- ☒ əməyin təhlükəsizlik dərəcəsinin nəzərə alınması
- ☐ əməyin normalaşdırılmasının mümkünlüyü, sadəliyi, hasilatın uçota alınma bilinməsi
- ☐ iş yerlərində əmək məhsuldarlığını, istehsal həcmi sürətlə artırmaq zərurəti
- ☐ istehsal olunan məhsul həcmində fəhlənin fəal təsir edə bilmə imkanlığı

384 Vaxtamuzd əmək haqqı formasının tətbiq olunma şərtlərinə daxil deyil:

- ☐ fəhlələr üçün tarif dərəcələrinin düzgün verilməsi
- ☒ əmək prosesində yeni növ xammaldan istifadə
- ☐ vaxtamuzdçu fəhlə tərəfindən işlənmiş iş vaxtının uçota alınması və ona nəzarət
- ☐ icra edilən işin məzmunu, fəhlələrin hüquq və vəzifələri dəqiq müəyyən edildikdə
- ☐ mükafatlandırılan fəhlələr üçün xidmət normasının və say normativlərinin düzgün müəyyən edilməsi

385 İşəmuzd əmək haqqı sistemlərinə aid deyil

- ☐ mükafatlı
- ☒ stimullaşdırıcı
- ☐ müstəqim
- ☐ qeyri-müstəqim
- ☐ mütərəqqi

386 Vaxtamuzd əmək haqqı forması hansı əmək haqqı sistemlərinə ayrılır?

- ☐ sadə və qeyri-müstəqim
- ☒ sadə və mükafatlı
- ☐ sadə və mürəkkəb
- ☐ sadə və geniş
- ☐ sadə və mütərəqqi

387 Sadə vaxtamuzd sistemində əmək haqqı necə müəyyən olunur?

- ☐ fəhlənin sərf etdiyi enerjinin miqdarı və tarif maaşı əsasında

- ☒ fəhlənin sərf etdiyi faktiki vaxtın miqdarı və tarif maaşı əsasında
- ☐ fəhlənin sərf etdiyi əməyin miqdarı və tarif maaşı əsasında
- ☐ fəhlənin istehsal etdiyi məhsulun miqdarı və tarif maaşı əsasında
- ☐ fəhlənin istifadə etdiyi texnologiya və tarif maaşı əsasında

388 İşəmuзд qiymətin hesablanması hansı göstərici nəzərə alınmır?

- ☐ İşin həcmi
- ☒ vaxt norması
- ☐ iş norması
- ☐ tarif stavkası
- ☐ tarif əmsalı

389 İşçilərin əməkhaqqının hesablanması ilə bağlı sənədlərində hansı məlumat göstərilir?

- ☐ əməyin son nəticələri
- ☒ yaş-cins əlaməti
- ☐ ixtisas dərəcəsi
- ☐ işlənmiş iş vaxtı
- ☐ istehsal etdiyi məhsulun həcmi

390 Fəhlələrin əməyin ödənilməsinin neçə forması var?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0
- ☐ 5.0

391 İşəmuзд əməkhaqqının formalarına (sistemlərinə) aid deyil:

- ☐ mütərəqqi-ışəmuзд sistemi
- ☒ faktiki işlənmiş vaxta görə ödənilən əmək haqqı
- ☐ müstəqim-ışəmuзд sistemi
- ☐ mükafatlı işəmuзд sistemi
- ☐ akkord sistemi

392 Bu sistemlərin hansı biri əməkhaqqının vaxtamuzd formasına aiddir?

- ☐ qeyri-ənənəvi
- ☒ mükafat
- ☐ akkord
- ☐ dolayı
- ☐ mütərəqqi

393 Müstəqim işəmuзд əmək haqqı sisteminin tətbiqində ən başlıca şərt:

- ☐ əməyin kəmiyyəti və keyfiyyətinin nəzərə alınması
- ☒ normaların elmi əsaslar üzrə müəyyən edilməsi və işlərin düzgün təsnifatı
- ☐ səmərəli əmək bölgüsü və əmək kooperasiyası
- ☐ iş yerlərinin səmərəli təşkili

- ☐ əməyin təşkili səviyyəsi

394 Akkord işəməzd əmək haqqı sistemi daha çox hansı sahələrdə tətbiq edilir?

- ☐ kənd təsərrüfatında və sənayedə
☒ tikintidə və nəqliyyatda
☐ sənaye və ticarətdə
☐ ticarət və məişət
☐ qeyri-istehsal sahələrdə

395 Fəhlənin əmək haqqısı necə müəyyən edilir?

- ☐ vaxt normanı istehsal olunan məhsulun miqdarına vurmaqla
☒ iş qiymətini istehsal olunan məhsulun miqdarına vurmaqla
☐ hasilat normanı istehsal olunan məhsulun miqdarına vurmaqla
☐ say normanı istehsal olunan məhsulun miqdarına vurmaqla
☐ xidmət normanı istehsal olunan məhsulun miqdarına vurmaqla

396 İşçilərin əmək haqqının hesablanması ilə bağlı sənədlərində hansı məlumat göstərilir:

- ☐ faktik ödənilən məbləğ
☒ borcların və sovqatların məbləği
☐ hesablanmış əmək haqqının ümumi məbləği
☐ əmək haqqına əlavələrin, mükafatların, digər ödənişlərin növü və məbləği
☐ əmək haqqından tutulan pul vəsaitin növü və məbləği;

397 Sosial əməkdaşlıq sistemində kollektiv müqavilələrin hansı şərti mövcud deyil:

- ☐ daha əlverişli əmək şəraitinin yaradılması
☒ işçilər arasında formal və qeyri-formal əlaqələrinin yaradılması
☐ orta əmək haqqının artım səviyyəsinin inflyasiyaya uyğun təmin edilməsi
☐ kompensasiya və əmək haqqına əlavələrin məbləğinin müəyyən edilməsi
☐ əməyin mühafizəsi üzrə zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi

398 Fəhlələrin əməyin ödənilməsində hansı normalar nəzərə alınmır?

- ☐ say norması
☒ idarə olunma norması
☐ hasilat norması
☐ vaxt norması
☐ xidmət norması

399 Mükafatlı-vaxtamuzd əmək haqqı neçə hissədən ibarətdir?

- ☐ 5.0
☒ 2.0
☐ 1.0
☐ 3.0
☐ 4.0

400 Əməyin ödənilməsinin kollektiv forması nəyə əsaslanır?

- ☐ iş və istirahət rejiminə
- ☒ briqada formasında əməyin təşkilinə.
- ☐ istehsal prosesinin təşkilinə.
- ☐ əmək bölgüsü və əmək kooperasiyasının təşkilinə.
- ☐ əmək resurslarının idarə olunmasına.

401 Əmək haqqı formalarının seçimində hansı məsələlər nəzərə alınır?

- ☐ işin keyfiyyəti.
- ☒ əmək cismi
- ☐ avadanlığın xüsusiyyətləri.
- ☐ texnologiyaların xüsusiyyətləri.
- ☐ əməyin təşkilinin və əməyin xüsusiyyətləri.

402 Qeyri-müstəqim işəməz əmək haqqı sistemindən nə vaxt istifadə olunur?

- ☐ Rəhbər işçilərin əməyinin ödənilməsində.
- ☒ köməkçi fəhlələrin əmək haqqının ödənilməsində.
- ☐ əsas fəhlələrin əmək haqqının ödənilməsində.
- ☐ İdarəetmə əməyinin ödənilməsində.
- ☐ Texniki işçilərin əməyinin ödənilməsində.

403 İşəməz mütərəqqi əmək haqqı sistemində hansı iş qiymətləri tətbiq edilir?

- ☐ fərdi və kollektiv iş qiymətləri
- ☒ sabit və mütərəqqi artan iş qiymətləri
- ☐ çevik və sadə iş qiymətləri
- ☐ mürəkkəb və kollektiv iş qiymətləri
- ☐ sadə və mürəkkəb iş qiymətləri

404 Akkord əmək haqqı sisteminin mahiyyəti:

- ☐ işin ödənişi bir neçə istehsal əməliyyatları üçün müəyyən edilir
- ☒ işin ödənişi bütünlüklə görülmə iş kompleksinə görə müəyyən edilir
- ☐ işin ödənişi hər bir istehsal əməliyyatı üçün müəyyən edilir
- ☐ işin ödənişi briqada üçün müəyyən edilir
- ☐ işin ödənişi kollektiv şəkildə müəyyən edilir

405 Sosial əməkdaşlıq sisteminin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə aid deyil:

- ☐ bu sistemdə qarşılıqlı təsir mexanizminin daha da fəallaşdırılması
- ☒ minimum yaşayış standartlarının səviyyəsinin qanuni şəkildə artırılması
- ☐ sahə səviyyəsində kollektiv sazişlər və müəssisə səviyyəsində kollektiv müqavilələr bağlanması işinin gücləndirilməsi
- ☐ kollektiv saziş və müqavilələrdə məşğulluğun təmin olunması, kadrların hazırlanması və işçilərin sosial müdafiəsi məsələlərinin əks etdirilməsi
- ☐ yeni iş yerlərinin açılması prosesinin sosial əməkdaşlıq prinsipi əsasında həyata keçirilməsi

406 Mühəndis-texniki işçilərin və idarəedən heyətin əmək haqqı neçə hissədən ibarətdir?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0

- ☐ 5.0
☐ 4.0
☐ 3.0

407 Əmək haqqının dövlət tənzimlənməsinə daxil deyil:

- ☐ əmək haqqının ödənilməsində dövlət zəmanəti
☒ əmək haqqının maksimum səviyyəsinin təsdiqi
☐ minimum əmək haqqının dövlət tərəfindən təsdiqi və artırılması
☐ əmək haqqının vergi yolu ilə tənzimlənməsi
☐ əmək haqqına dövlət tərəfindən rayon əmsalların və əlavələrin təsdiqi

408 Əmək haqqı sahəsində dövlətin minimal zəmanətlərin sırasına daxil deyil:

- ☐ rayon əmsalların minimum səviyyəsi
☒ orta əmək haqqının səviyyəsi
☐ əmək haqqının minimum səviyyəsi
☐ növbəti məzuniyyət günlərin minimum miqdarı
☐ 1-ci tarif dərəcəsinin səviyyəsi

409 Rəhbər işçilərin, mütəxəssislərin və qulluqçuların əməkhaqqının ödənilməsində nəzərə alınan əsas amillərə aiddir:

- ☐ əməyin silahlanması
☒ əmək funksiyaları
☐ hasilat norması
☐ əmək məhsuldarlığı
☐ əmək tutumu

410 Rəhbər işçilərin, mütəxəssislərin və qulluqçuların əməkhaqqı neçə hissədən ibarətdir?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

411 Rəhbər işçilərin, mütəxəssislərin və qulluqçuların əməkhaqqının əsas hissələri:

- ☐ qonorar və mükafat
☒ tarif maaş və mükafat
☐ tarif stavka və sosial müavinət
☐ maddi yardım və ezamiyyə ödəmələri
☐ tarif maaş və təqəüd

412 Əmək məhsuldarlığının planlaşdırılmasında istifadə olunan əsas metodlar:

- ☐ iqtisadi metodu və sosioloji metodu
☒ bilavasitə hesablama metodu və amillər metodu
☐ mütəmadi metodu və mövsumi metodu
☐ sosioloji metodu və erqonomik metodu

☐ əsas metodu və dolayı metodu

413 Müəssisənin əmək məhsuldarlığının artırılması planında neçə göstəricidən istifadə olunur?

- ☐ 6.0
☒ 2.0
☐ 3.0
☐ 4.0
☐ 5.0

414 Əmək məhsuldarlığın planlaşdırılmasında istifadə olunan əsas göstəricilər:

- ☐ bir işçiyə hesablanmış orta illik sosial ödəmələr və güzəştlər
☒ bir işçiyə hesablanmış orta illik məhsul və vaxt vahidi
☐ bir işçiyə hesablanmış orta illik əmək haqqı və əməktutumu
☐ bir işçiyə hesablanmış orta illik yardım və müavinət
☐ bir işçiyə hesablanmış orta illik mükafat və mütərəqqi qiymət

415 Əmək məhsuldarlığının planlaşdırılmasında hansı göstəricilər əsas götürülür?

- ☐ heyətin iş fondu və yaş-cins strukturu
☒ istehsalatın həcmi və iş fondu
☐ işçilərin sosial-demoqrafik tərkibi və sağlamlığı
☐ fəhlələrin əmək haqqı və mükafatlandırılması
☐ rəhbər işçilərin əməktutumu və tarif maaşları

416 Əmək məhsuldarlığının planlaşdırılması hansı heyət üçün mövcud deyil?

- ☐ fəhlələr
☒ qeyri-istehsal heyət
☐ sənaye-istehsal heyət
☐ işəməzd fəhlələr
☐ vaxtəməzd fəhlələr

417 Müəssisənin əmək məhsuldarlığının ümumi artımı necə hesablanır?

- ☐ ictimai əmək məhsuldarlığının ifadəsi kimi
☒ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin bütün amilləri üzrə artımının cəmi kimi
☐ işçilərin say artımının nəticəsi kimi
☐ fərdi əmək məhsuldarlığının cəmi kimi
☐ əşyaləşmış əmək məhsuldarlığının cəmi kimi

418 Müəssisədə əmək məhsuldarlığının amillər metodu üzrə planlaşdırılmasında mövcud olmayan mərhələ:

- ☐ planlaşdırılmış dövrdə əmək məhsuldarlığın artımının hesablanması
☒ ölkə üzrə ictimai əmək məhsuldarlığının hesablanması
☐ heyətin baza sayın müəyyən olunması
☐ heyətin sayında ayrı-ayrı amillər üzrə gözlənilən dəyişikliklərin hesablanması
☐ heyətin baza sayında ümumi dəyişikliyin müəyyən olunması

419 Müəssisədə heyətin əsas əlamətlərinə daxil deyil:

- ☐ heyətin əməyinin üfuqi və şaquli bölgüsü
- ☒ işçilərin ictimai-siyasi fəallıq səviyyəsi
- ☐ heyətin əmək müqavilədə əks olunan əmək münasibətlərində iştirakı
- ☐ işçilərə məxsus olan müəyyən səciyyəvi keyfiyyətlərin məcmusu
- ☐ heyətin fəaliyyətinin məqsədyönlüluğu

420 İşçilərin sayının planlaşdırılmasının əsas prinsiplərinə daxil deyil:

- ☐ işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması üçün şəraitinin yaradılması
- ☒ işçilərin gəlirlərindəki qeyri-bərabərsizliyin azaldılması
- ☐ işçilərin say və ixtisas göstəricilərin planlaşdırılmış işin həcminə və mürəkkəbliyinə uyğunluğu
- ☐ işçilərin struktur göstəricilərin istehsalın obyektiv səbəblərlə şərtləndirilməsi
- ☐ iş vaxtından istifadənin səmərəliliyi

421 İşçilərin sayının planlaşdırılmasında istifadə olunan göstəricilərə aid deyil:

- ☐ heyətin strukturu
- ☒ heyətin üzvlərin siyasi fəaliyyətdə iştirak səviyyəsi
- ☐ heyətin və onun kateqoriyalarının orta illik sayı
- ☐ kadrlara olan cari və əlavə tələb
- ☐ bir işçinin iş vaxtı balansı

422 İşçilərin sayının planlaşdırılmasında əsas vəzifə:

- ☐ məhsulun istehsalı üçün zəruri olan əmək alətlərin əldə edilməsi
- ☒ məhsulun istehsalı üçün zəruri olan heyətin və onun kateqoriyalarının minimum sayının müəyyənləşdirilməsi
- ☐ işçilərin yüksək əmək haqqı ilə təmin olunması
- ☐ məhsulun əmtəə bazarında satışı üçün heyətin reklam fəaliyyətinin gücləndirilməsi
- ☐ işçilərin ictimai işlərdə iştirak etmək üçün şəraitinin yaradılması

423 İşçilərin sayı hansı əlamət üzrə planlaşdırılır:

- ☐ ixtisas səviyyələri üzrə
- ☒ ərazi yerləşməsi üzrə
- ☐ müəssisə üzrə
- ☐ istehsalın struktur bölmələri üzrə
- ☐ peşələr üzrə

424 İşçilərin işə çıxmadıqlarının səbəbləri:

- ☐ məcburi və könüllü
- ☒ üzürlü və üzürsüz
- ☐ real və şərti
- ☐ sadə və mürəkkəb
- ☐ fəal və qeyri-fəal

425 İşçilərin işə çıxmadığının üzürlü səbəblərinə daxil deyil:

- ☐ qanuni şəkildə icazə olunan
- ☒ səyahətlə bağlı
- ☐ təhsil almaqla bağlı məzuniyyət

- ☐ analıq məzuniyyəti
- ☐ xəstəliklə bağlı

426 Müəssisədə sənaye-istehsal heyətin sayına daxil deyil:

- ☐ mühafizəçilərin sayı
- ☒ müəssisənin sosial infrastrukturunda çalışanların sayı
- ☐ fəhlələrin sayı
- ☐ mütəxəssislərin sayı
- ☐ rəhbər işçilərin sayı

427 Müəssisədə işçilərin sayının planlaşdırılmasında heyətə tələbatın hansı növləri nəzərə alınır?

- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli tələbat
- ☒ əsas və əlavə tələbat
- ☐ ilkin və faktiki tələbat
- ☐ yüksək və kiçik tələbat
- ☐ formal və qeyri-formal tələbat

428 Müəssisədə əmək göstəricilərinin planlaşdırılması hansı planın hissəsidir?

- ☐ istehlak planı
- ☒ biznes-planın
- ☐ tədarük planın
- ☐ təhlükəsizlik planın
- ☐ satış planın

429 Müəssisədə əmək göstəricilərinin planlaşdırılması hansı dövr üçün olur?

- ☐ on il
- ☒ bir il
- ☐ bir ay
- ☐ iki il
- ☐ beş il

430 İş vaxtı balansının hesablanması hansı göstərici nəzərə alınır?

- ☐ növbədaxili reqlamentləşmiş fasilələr
- ☒ işçinin asudə vaxtdan istifadə səviyyəsi
- ☐ bir işçinin iş gününün orta uzunluğu
- ☐ iş vaxtı fondu
- ☐ planlaşdırılmış işə çıxmaq günlərin sayı

431 Əlavə məzuniyyətlərə daxil deyil:

- ☐ istehsaldan ayrılmaq şərtlə təhsil almaq üçün verilən məzuniyyət
- ☒ ailə vəziyyətinə görə verilən məzuniyyət
- ☐ isti və zərərli işlərə görə verilən məzuniyyət
- ☐ analıq məzuniyyəti
- ☐ fasiləsiz iş stajına görə verilən məzuniyyət

432 Fəhlələrin sayının müəyyən edilməsində istifadə olunan metodların seçimində hansı göstəricilər nəzərə alınır:

- ☐ istehsal avadanlığın və əmək vasitələrin faydalılığı
- ☒ istehsal proseslərin xarakteri və əmək funksiyaları
- ☐ istehsalın stimullaşdırılması və idarə edilməsi
- ☐ istehsalın və əməyin idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ istehsalın yerləşməsi və ətraf mühitin təsiri

433 Müəssisədə köməkçi fəhlələrin sayının planlaşdırılmasının məqsədi nədən ibarətdir:

- ☐ əsas fəhlələri istehsaldan azad etmək
- ☒ əsas və köməkçi fəhlələrin sayı arasında rəşional nisbət yaratmaq
- ☐ köməkçi fəhlələri əsas fəhlələrlə əvəz etmək
- ☐ köməkçi fəhlələrin əmək haqqını artırmaq
- ☐ köməkçi fəhlələri mənəvi cəhətdən həvəsləndirmək

434 Hansı əlamət üzrə köməkçi fəhlələrin sayı hesablanır:

- ☐ əmək tutumluğu üzrə
- ☒ idarəetmə normaları üzrə
- ☐ xidmət normaları üzrə
- ☐ say normaları üzrə
- ☐ xidmət sahələri üzrə

435 Köməkçi fəhlələrin sayının hesablanmasında hansı əsas göstərici nəzərə alınır?

- ☐ iş yerində əmək şəraiti
- ☒ köməkçi işlərin əməktutumluğu
- ☐ əsas fəhlələrin əmək məhsuldarlığı
- ☐ müəssisədə iş yerlərin sayı
- ☐ işçilərin sosial-demoqrafik tərkibi

436 Müəssisədə işçilərin say tərkibinin dəyişilməsinə təsir etmir:

- ☐ əsgərliyə görə işdən müvəqqəti ayrılma
- ☒ qısamüddətli ezamiyyət
- ☐ işə qəbul olunma
- ☐ işdən azad olunma
- ☐ təhsil almağa göndərilmə

437 Əmək haqqı fondu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ müəssisənin, təşkilatın öz işçilərinə pul formasında ödədiyi güzəşt və kompensasiya fondu
- ☒ müəssisənin, təşkilatın öz işçilərinə əmək haqqını ödəmək üçün nəzərdə tutduğu pul vəsaitləri fondu
- ☐ müəssisənin, təşkilatın öz işçilərinə mənfəətdə iştirakı təmin edən pul vəsaitləri fondu
- ☐ müəssisənin, təşkilatın öz işçilərinə ödədiyi əlavə pul vəsaitləri fondu
- ☐ müəssisənin, təşkilatın öz işçilərinə ödədiyi stimullaşdırıcı ödəmələrin cəmləşdiyi pul vəsaitləri fondu

438 İşçi qüvvəsinin saxlanmasına çəkilən xərclərə nə aid deyil?

- ☐ müəssisədə müxtəlif sağlamlıq tədbirlərinə sərf edilən vəsaitlər
- ☒ məhsulun istehsalı üçün çəkilən xərclər
- ☐ əmək haqqı
- ☐ işçilərinin mənzil üçün ayrılan xərclər
- ☐ müəssisədə kadrların peşə hazırlığı və yenidən hazırlanmasına çəkilən xərclər

439 Müəssisədə əmək haqqı fondunun tərkib hissələrinə daxildir:

- ☐ briqadirlərin əmək haqqı fondu
- ☒ fəhlələrin əmək haqqı fondu
- ☐ müəssisənin kreditləri
- ☐ səhmdarın pul ehtiyatları
- ☐ fermerin ssuda faizi

440 Müəssisədə əmək haqqı fondunun planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?

- ☐ əmək normalarının yerinə yetirilməsi faizi
- ☒ işçilərin yaş-cins strukturu
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☐ işlənmiş iş saatların miqdarı

441 Müəssisədə əmək haqqı fondundan tutulan ödənişlərin neçə növü mövcuddur?

- ☐ 5.0
- ☒ 2.0
- ☐ 1.0
- ☐ 3.0
- ☐ 4.0

442 Müəssisədə əməkhaqqı fondundan tutulan ödənişlərə aiddir:

- ☐ kommunal ödənişləri və sosial müdafiə fonduna ödənişlər
- ☒ gəlir vergisi və sosial müdafiə fonduna ödənişlər
- ☐ ünvanlı sosial yardım və gəlir vergisi
- ☐ sosial müavinət və sosial müdafiə fonduna ödənişlər
- ☐ torpaq vergisi və ünvanlı sosial yardım

443 Müəssisədə sənaye-istehsal heyətin strukturuna daxil deyil:

- ☐ mühafizə heyəti
- ☒ qeyri-sənaye işçilər
- ☐ fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ qulluqçular

444 Müəssisədə qeyri-istehsal heyətin əməkhaqqı fondu neçə göstərici əsasında müəyyən olunur?

- ☐ 6.0
- ☒ 2.0
- ☐ 3.0

- ☐ 4.0
☐ 5.0

445 Müəssisədə qeyri-istehsal heyətin əməkhaqqı fondu necə müəyyən olunur?

- ☐ əməyin məhsuldar qüvvəsi əsasında
☒ heyətin sayı və işlənmiş saatların miqdarı əsasında
☐ əmək məhsuldarlığı əsasında
☐ hasilat norması əsasında
☐ əməyin intensivliyi əsasında

446 İşçinin əməkhaqqı məbləğindən hansı məcburi ödənişlər tutulur?

- ☐ torpaq vergisi
☒ gəlir vergisi və sosial müdafiə fonduna ödənişlər
☐ təhsil haqqı
☐ kommunal ödənişləri
☐ rabitə ilə bağlı ödənişlər

447 İşçilərin istehlakına yönəldilən vəsaitlərə daxil deyil:

- ☐ əmək sferasında sosial güzəştlərin ödənilməsi
☒ yay səfərlərin ödənilməsi
☐ əmək haqqı fondu
☐ əmək kollektivin üzvlərinə məxsus olan səhmlərə görə gəlir
☐ müqvilə üzrə əlavə məzuniyyətin ödənilməsi

448 Müəssisənin sosial-iqtisadi xərclərinə daxil deyil:

- ☐ müəssisənin sosial infrastrukturunun inkişafına
☒ müəssisənin texniki təchizatına çəkilən xərclər
☐ işçi qüvvəsinin təkrar istehsalına çəkilən xərclər
☐ işçi qüvvəsinin keyfiyyətinin artırılmasına çəkilən xərclər
☐ əmək şəraitin yaxşılaşdırılmasına çəkilən xərclər

449 Sənaye-istehsal heyətin əmək haqqı fonduna daxil deyil:

- ☐ mühafizəçilərin və təlim alanların əmək haqqı fondu
☒ müəssisənin sosial infrastrukturunda çalışanların əmək haqqı fondu
☐ fəhlələrin əmək haqqı fondu
☐ rəhbər işçilərin, mütəxəssislərin və qulluqçuların əmək haqqı fondu
☐ kiçik xidmətçi heyətin əmək haqqı fondu

450 Fəhlələrin əmək haqqının ödənilməsi qaydasına aid deyil:

- ☐ illik
☒ rüblük
☐ saatlıq
☐ günlük
☐ aylıq

451 Fəhlələrin saatlıq əmək haqqı fondunun strukturuna hansı növ əlavə daxil deyil:

- ☐ briqadaya rəhbərliyə görə əlavə
- ☒ ezamiyyətə getməyə görə əlavə
- ☐ əmək şəraitinə görə əlavə
- ☐ peşəkarlığa görə əlavə
- ☐ gecə növbəsində işləməyə görə əlavə

452 Müəssisədə əmək haqqı fondun formalaşmasında neçə normativ metoddan istifadə olunur:

- ☐ 9.0
- ☒ 3.0
- ☐ 5.0
- ☐ 7.0
- ☐ 2.0

453 Əmək haqqı fondunun hansı hissəsi normativ üzrə hesablanır?

- ☐ müvəqqəti
- ☒ əsas
- ☐ əlavə
- ☐ müntəzəm
- ☐ dəyişkən

454 İşdən çıxarılmığa görə verilən müavinət:

- ☐ əyani formada təhsil almaq məqsədilə işdən azad edilmiş şəxslərin pul vəsaiti
- ☒ obyektiv səbəblərə görə işdən azad edilmiş şəxslərə pul ödəmələri
- ☐ əmək intizamına riayət etmədiyinə görə işdən azad edilmiş şəxslərin pul vəsaiti
- ☐ öz arzusu ilə işdən azad edilmiş şəxslərin pul vəsaiti
- ☐ yeni iş keçməklə əlaqədar işdən azad edilmiş şəxslərin pul vəsaiti

455 Müəssisədə qeyri-istehsal heyətin əmək haqqı fondu necə müəyyən olunur?

- ☐ qeyri-istehsal heyətin təhsil səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi əsasında
- ☒ qeyri-istehsal heyətin sayı və tarif məaşları əsasında
- ☐ qeyri-istehsal heyətin məhsuldarlığı əsasında
- ☐ qeyri-istehsal heyətin sayında dəyişikliklər əsasında
- ☐ qeyri-istehsal heyətin iş vaxtının uzunluğu əsasında

456 Əmək məhsuldarlığının planlaşdırılmasında hansı mərhələ yoxdur?

- ☐ amillər üzrə təhlil
- ☒ qeyri-istehsal heyətin əmək məhsuldarlığının təhlili
- ☐ planın yerinə yetirilməsi səviyyəsinin yoxlanılması
- ☐ məhsuldarlıq göstəricilərinin dinamikasının təhlili
- ☐ əvvəlki illə müqayisədə artım hissəsinin müəyyən olunması

457 Əmək məhsuldarlığının planlaşdırılmasında hansı göstəricilər istifadə olunur?

- ☐ mütəxəssislərin sayı və əmək tutumu

- ☒ bir nəfərorta siyahı işçiyə düşən hasilat və istehsal proqramının əmək tutumu
- ☐ işçilərin sayı və tərkibi
- ☐ idarəetmə heyətin sayı və tərkibi
- ☐ fəhlələrin say və əmək tutumu

458 Müəssisədə əmək göstəricilərinin planlaşdırılması hansı planın bir hissəsidir?

- ☐ heyətin inkişaf planın
- ☒ texniki-iqtisadi planın
- ☐ maliyyə planın
- ☐ sosial inkişaf planın
- ☐ iqtisadi inkişaf planın

459 Müəssisədə əmək haqqı fondundan hansı ödənişlər mövcud deyil:

- ☐ sağlamlığın müvəqqəti itirilməsinə görə ödənişlər
- ☒ sosial transfer xarakterli ödənişlər
- ☐ ezamiyyət xərcləri
- ☐ işəmuza əmək haqqı
- ☐ vaxtamuza əmək haqqı

460 Müəssisədə əmək haqqı fondunun planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?

- ☐ işlənmiş iş saatların miqdarı
- ☒ qeyri-istehsal heyətin əmək məhsuldarlığı
- ☐ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- ☐ köməkçi heyətin xidmət normalarının yerinə yetirilməsi dərəcəsi
- ☐ iş qiyməti

461 Həyat səviyyəsi nəyi ifadə edir?

- ☐ əhalinin sosial-iqtisad proseslərdə iştirak səviyyəsi
- ☒ əhalinin maddi, sosial və mənəvi tələbatlarının ödənilmə dərəcəsi
- ☐ əhalinin ictimai-siyasi həyatda iştirak etmə səviyyəsi
- ☐ əhalinin sosial və əmək fəallığı səviyyəsi
- ☐ əhalinin mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi

462 Həyat səviyyəsi hansı elmi kateqoriyaya aiddir:

- ☐ psixofizioloji
- ☒ sosial-iqtisadi
- ☐ demoqrafik
- ☐ mənəvi
- ☐ psixoloji

463 Həyat səviyyəsi nəyi əks etdirir?

- ☐ əhalinin hüquqlarını
- ☒ əhalinin rifahını
- ☐ əhalinin qabiliyyətini
- ☐ əhalinin maraqlarını

- ☐ əhalinin mənafeələrini

464 Əhalinin həyat səviyyəsini formalaşdıran amillərə aid deyil:

- ☐ ölkədə xidmət sahələrinin inkişafı
☒ əhalinin yaş-cins tərkibinin təhlili
☐ əhalinin adambaşına düşən ÜDM-un payı
☐ əhalinin adambaşına düşən pul gəliri
☐ istehlak üçün əmtəə və xidmətlərin həcmi

465 Əhalinin həyat səviyyəsinə təsir edən amillərə aid deyil:

- ☐ əhalinin gəlirlərin həcmi
☒ əhalinin ayrı-ayrı qrupların sosial fəallığı
☐ əhalinin işlə təmin olunması
☐ əhalinin doğum və ölüm səviyyəsi
☐ əhalinin uzun ömürlülüyü

466 Əhalinin həyat səviyyəsinə təsir edən amillər sistemində hansı amil aparıcı rol oynayır?

- ☐ əməyə uyğunlaşma
☒ ÜDM-un həcmi
☐ ETT
☐ əmək şəraiti
☐ əmək və istirahət rejimi

467 Həyatın keyfiyyəti dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ insanların yaradıcı imkanlardan istifadə və inkişaf səviyyəsi
☒ insanların həyatı fəaliyyətinin səviyyəsinin və şəraitinin inteqral xarakteristikası
☐ insanların yeni texniki vasitələrlə sistem şəklində təmin olunması və inkişaf səviyyəsi
☐ insanların elmi yeniliklərdən istifadə səviyyəsi
☐ insanların zehni və fiziki enerjisindən istifadə səviyyəsi

468 Əhalinin həyat səviyyəsinin göstəriciləri hansı formada olur:

- ☐ müddətli və müddətsiz
☒ mütləq və nisbi
☐ yüksək və aşağı
☐ minimum və maksimum
☐ ilkin və ikinci

469 Həyatın keyfiyyəti problemi özündə hansı aspektləri birləşdirir:

- ☐ elmi, praktiki, rəşional, demoqrafik, etnoqrafik
☒ sosial, əmək, demoqrafik, milli, ekoloji
☐ siyasi, beynəlxalq, demoqrafik, linqvistik, fizioloji
☐ iqtisadi, texniki, fiziki, etnoqrafik, ekoloji
☐ demoqrafik, morfoloji, psixoloji, sosioloji, ekoloji

470 Həyat səviyyəsinin inteqral göstəricilərinə daxil deyil:

- ☐ Əhalinin pensiya təminatı səviyyəsinin göstəriciləri
- ☒ Əhalinin məşğul olduğu iş yerinə xidmət səviyyəsinin göstəriciləri
- ☐ Makroiqtisadi göstəricilər
- ☐ Demografik göstəricilər
- ☐ Əhalinin iqtisadi fəallıq səviyyəsinin göstəriciləri

471 Əhalinin həyat səviyyəsini əks etdirən indikatorlar sisteminə hansı göstərici aid deyil:

- ☐ Əhalinin yaşayış səviyyəsi
- ☒ Əhalinin beynəlxalq münasibətlərində iştirak etmə göstəriciləri
- ☐ Həyat səviyyəsinin integral göstəriciləri
- ☐ Əhalinin maddi təminatının göstəriciləri
- ☐ Şəxsi istehlak (tərkibi və dəyəri) göstəriciləri

472 Yaşayış minimumunun artırılması bilavasitə nədən asılıdır:

- ☐ ölkədə demografik proseslərin inkişafından
- ☒ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafından
- ☐ ölkədə ekoloji vəziyyətdən
- ☐ ölkədə hüquqi münasibətlərin inkişafından
- ☐ ölkədə təhsil səviyyəsindən

473 İstehlak səbətinə daxil olan komponentlərə aid deyil:

- ☐ təhsil və səhiyyə xidmətləri
- ☒ iş yerinə xidmət vasitələri
- ☐ qida məhsulları
- ☐ qeyri-ərzaq malları
- ☐ nəqliyyat və rabitə xidmətləri

474 Yoxsulluq həddi necə qiymətləndirilir?

- ☐ istehlakı əhalinin həyat səviyyəsində təmin etmək üçün zəruri olan vəsaitlərin pul ifadəsi kimi
- ☒ istehlakı yaşayış minimumu səviyyəsində təmin etmək üçün zəruri olan vəsaitlərin pul ifadəsi kimi
- ☐ istehlakı optimal səviyyədə təmin etmək üçün zəruri olan vəsaitlərin pul ifadəsi kimi
- ☐ istehlakı rasional səviyyədə təmin etmək üçün zəruri olan vəsaitlərin pul ifadəsi kimi
- ☐ istehlakı orta nominal əmək haqqı səviyyəsində təmin etmək üçün zəruri olan vəsaitlərin pul ifadəsi kimi

475 Azərbaycan Respublikasında əhalinin sosial müdafiəsi baxımından dövlət ödəmələrin hansı forması mövcud deyil?

- ☐ uşağın doğulmasına görə müavinət
- ☒ əməkhaqqı
- ☐ ünvanlı sosial yardım
- ☐ pensiya
- ☐ sosial müavinət

476 Sosial müdafiə subyektlərinə aid deyil:

- ☐ sığorta təşkilatları
- ☒ muzzdlu işçi

- ☐ işəgötürən
- ☐ dövlət
- ☐ xeyriyyə fondları

477 Sosial müdafiə obyektlərinə aid deyil:

- ☐ təqaüdçülər
- ☒ xeyriyyəçilər
- ☐ müddətli işçilər
- ☐ əlillər
- ☐ işsizlər

478 Sosial müdafiənin əsas prinsiplərinə aid deyil:

- ☐ müxtəriyyət
- ☒ mütlənasiblik
- ☐ ümumilik
- ☐ həmrəylik
- ☐ sosial ədalət

479 Sosial təminatlara aid deyil:

- ☐ uşaq anadan olunması ilə bağlı müavinət
- ☒ qonorar
- ☐ əmək haqqının minimum məbləği
- ☐ minimum pensiya məbləği
- ☐ sosial pensiyalar

480 Əmək qabiliyyətinin, işin və müvafiq olaraq gəlirin itirilməsi ilə bağlı əsas sosial risklərə aid deyil:

- ☐ istehsalat zədəsi
- ☒ boşanma
- ☐ xəstəlik
- ☐ qocalıq
- ☐ işsizlik

481 Əhəlinin xərclərinin müasir strukturunda daha çox xüsusi çəkisini aşağıdakı təşkil edir:

- ☐ aksizlər
- ☒ istehlak mal və xidmətlərinə çəkilən xərclər
- ☐ vergilər
- ☐ yığım
- ☐ rüsumlar

482 Yaşayış minimumu kim tərəfindən müəyyənləşdirilir:

- ☐ işəgötürənlər
- ☒ dövlət
- ☐ həmkarlar ittifaqları
- ☐ əmək kollektivi
- ☐ sahibkarlar

483 Həyat səviyyəsinin göstəriciləri üzrə daxil edilmir:

- ☐ milli gəlir
- ☒ ailədə himayəçilik yükü
- ☐ orta aylıq əmək haqqı
- ☐ əhalinin banklardakı əmanətləri
- ☐ məşğul əhalinin iş vaxtının müddəti

484 Ev təsərrüfatlarının gəlir göstəricilərinə daxil deyil:

- ☐ əhalinin desil (kvintl) qrupları üzrə gəlirlər
- ☒ miqrasiya prosesində iştirak edənlər üzrə gəlirlər
- ☐ ümumilikdə bütün əhali üzrə gəlirlər
- ☐ şəhər və kənd əhalisi üzrə gəlirlər
- ☐ ayrı-ayrı sosial qruplar üzrə gəlirlər

485 Əhalinin sosial təbəqələşməsinə aid deyil:

- ☐ yüksək təminatlılar
- ☒ milyonçular
- ☐ yoxsul əhali qrupu
- ☐ aztəminatlılar
- ☐ orta səviyyədə yaşayan əhali qrupu

486 Əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində əsas prioritetlərə aid deyil:

- ☐ ölkə əhalisi üçün layiqli yaşayış, əlverişli əmək, məişət və istirahət, təhsil və sağlamlıq şəraitinin yaradılması
- ☒ əhalinin dar təkrar istehsalı üçün şəraitin yaradılması
- ☐ şəxsi və ictimai tələbatların ödənilməsi üçün istehsal olunan ictimai məhsulun və gəlirlərin ədalətli bölgüsü
- ☐ aztəminatlı əhali qruplarının sosial müdafiəsi
- ☐ yüksək məhsuldarlıq əmək və sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli mühitin yaradılması

487 Əhalinin həyat səviyyəsini əməkdə iştirak baxımından şərtləndirən amillərə daxil deyil:

- ☐ işçilərin sosial müdafiəsi və sosial təminatı
- ☒ əmək sferasında sosial münasibətlər
- ☐ əmək şəraiti
- ☐ iş vaxtının ümumi uzunluğu
- ☐ əmək haqqı

488 Əhalinin real gəlirlərin səviyyəsinə ilk növbədə nə təsir göstərir?

- ☐ məşğulluq səviyyəsi
- ☒ istehlak mal və xidmətlərə qiymət
- ☐ əmək məhsuldarlığı
- ☐ iş vaxtının uzunluğu
- ☐ gəlirlərə vergi qoyma tarifi

489 Gəlirlərin indeksləşməsi nəyi nəzərdə tutur:

- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətin inkişaf etdirilməsini təmin edir

- ☒ təsbit gəlir əldə edən əhalinin sabit həyat səviyyəsini təmin edir
- ☐ məhsuldar əməyi stimullaşdırır
- ☐ işçi qüvvəsinin keyfiyyətini artırır
- ☐ ümumi sosial bərabərliyə nail olmaq üçün şərait yaradır

490 Cini əmsalının daha yüksək olması cəmiyyətdə gəlirlərin aşağıdakı kimi bölgüsündən xəbər verir:

- ☐ ortamüddətli
- ☒ qeyri-bərabər
- ☐ bərabər
- ☐ uzunmüddətli
- ☐ qısamüddətli

491 Əhalinin sosial təminatı sisteminə daxil deyil:

- ☐ ünvanlı sosial yardım
- ☒ mükafat ödənişləri
- ☐ pensiya təminatı
- ☐ əhalinin ayrı-ayrı kateqoriyaları üçün güzəşt və kompensasiyalarının sistemi
- ☐ sosial xidmət

492 Bazar iqtisadiyyatlı ölkələrində yoxsulluğun yaranma səbəblərinə aid edilmir:

- ☐ insanın bu və ya digər əhali qrupuna mənsubiyyəti
- ☒ iqtisadi artım
- ☐ istehlak qiymətlərinin artımı ilə bağlı kompensasiya mexanizminin təkmil olmaması
- ☐ əhalinin bazar şəraitinə adaptasiya prosesinin xüsusiyyətlərini
- ☐ istehsal amilləri üzrə gəlirlərin bölgüsü

493 Yoxsulluğun amillərə aid deyil:

- ☐ işsizlik
- ☒ gömrük yığımları
- ☐ ev təsərrüfatının yerləşməsi (kənd və ya şəhər)
- ☐ gəlir gətirənlər üçün digər ailə üzvlərinin böyük öhdəçilik yükü
- ☐ pensiya yaşına çatmaq

494 Ölkədə yoxsulluğun əsas göstəricisi:

- ☐ yüksək və aşağı gəlirli əhali qruplarının arasında nisbət
- ☒ adambaşına gəlirin yaşayış minimumundan az olan əhalinin payı
- ☐ ortastatistik ailədə uşaqların sayı
- ☐ ölkədə yaşayış minimumunun artım dinamikası
- ☐ ailədə gəlir gətirən üzvlərinin sayı

495 Əhalinin rifah halının əsas sosial-iqtisadi göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ Yoxsulluğun dərinliyi
- ☒ Siyasi münaqişələrdə iştirak səviyyəsi
- ☐ Tələbatların ödənilmə səviyyəsi
- ☐ Əmək hüquqların təmin olunma səviyyəsi

- ☐ Nemətlərin və xidmətlərin ölçətmə səviyyəsi

496 Yoxsulluğa səbəb olan amillərə aid deyil:

- ☐ çox uşaqlılıq
☒ ev təsərrüfatların gəliri
☐ işsizlik
☐ ailədə himayəlik yükünün yüksək olması
☐ əmək qabiliyyətinin itirilməsi

497 Sosial transfərtlər sisteminin əsas vəzifələrinə daxil deyil:

- ☐ işçi qüvvəsinin təkrar istehsalının təmin edilməsi
☒ işsiz əhəlinin müvafiq iş yerlərilə təmin edilməsi
☐ əhəlinin sosial əhəmiyyətli xidmətlərlə təmin edilməsi
☐ əhəlinin ayrı-ayrı təbəqələrinin maddi təminatındakı fərqi azaldılması
☐ əhəlinin sosial cəhətdən zəif təbəqələrinin gəlirlərinə bazar iqtisadiyyatının mənfi təsirinin azaldılması

498 Azərbaycan Respublikasında sosial cəhətdən zəif təbəqələrə hansı formada dövlət müavinəti ödənilir?

- ☐ mükafat, təqaüd, qonorar
☒ təqaüd, müavinət, ünvanlı sosial yardım
☐ əmək haqqı, renta, müavinət
☐ sahibkarlıq gəliri, fermerlik gəliri, ünvanlı sosial yardım
☐ müavinət, sahibkarlıq gəliri, qonorar

499 Həyat keyfiyyətinin inteqral, ümumiləşdirici indikatorlarına aid deyil:

- ☐ əhəlinin həyat qabiliyyəti indeksi
☒ cəmiyyətdə mal və xidmətlərin qiymət indeksi
☐ insan potensialının (insan inkişafı indeksi) inkişafı indeksi
☐ cəmiyyətin intellektual potensialının indeksi
☐ adambaşına insan kapitalı

500 Gəlirlərin indeksləşdirilməsi:

- ☐ milli gəlirin artmasına şərait yaradır
☐ sosial təbəqələşməni güclənməsinə səbəb olur
☐ müxtəlif sosial kateqoriyalı şəxslərin gəlirlərində fərqi azalmasına şərait yaradır
☐ məhsuldar əməyini stimullaşdırır
☒ gəlirləri təsbit olan şəxslərin həyat səviyyəsinin saxlanması üçün istifadə olunur